

PASŪTĪJUMS: Līgums Nr.TND/2-58.5/19/262 (2019-VIDE/1165-04), 23.05.2019.

PASŪTĪTĀJS: Tukuma novada Dome
Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101

IZPILDĪTĀJS: SIA „Firma L4”
Jelgavas iela 90, Rīga, LV–1004

Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.– 2023. gadam grozījumu īstenošanas ietekmes uz vidi monitoringa ziņojums

Rīga, 2019

SATURS

Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumu īstenošanas ietekmes uz vidi monitoringa ziņojums	4
Saīsinājumi.....	16
Ievads	17
1. Normatīvie akti	19
2. Sasaiste ar citiem attīstības plānošanas dokumentiem	22
3. Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011. - 2023. gadam grozījumu raksturojums...	23
4. Prognozētās ietekmes uz vidi plānošanas dokumenta īstenošanas laikā	24
5. Ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītie vides aspekti, tos raksturojošie indikatori 28	
6. Monitoringa rezultātu apkopojums.....	29
6.1. Vides aizsardzības, attīstības projekti un pasākumi pārskata periodā Tukuma novadā.....	29
6.2. Virszemes ūdeņu kvalitāte	31
6.3. Ūdensapgāde un notekūdeņu apsaimniekošana.....	36
6.4. Gaisa kvalitāte	41
6.5. Trokšņa līmenis.....	47
6.6. Degradētās teritorijas, piesārņotās vietas.....	49
6.7. Atkritumu apsaimniekošana	50
6.8. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.....	53
6.9. Ainavas izmaiņas	53
6.10. Derīgie izrakteņi.....	56
7. Secinājumi	62
8. Rekomendācijas.....	63
Izmantotie informācijas avoti	64

1.pielikums - Tukuma novada Domes Attīstības nodaļas realizētie projekti laika posmā no 2014.- 2018. gadam .

TUKUMA NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2011.–2023. GADAM GROZĪJUMU ĪSTENOŠANAS IETEKMES UZ VIDĪ MONITORINGA ZIŅOJUMS

Plānošanas dokumenta un monitoringa ziņojuma izstrādātājs, kontaktinformācija:

Tukuma novada Dome, Reģ. Nr. 90000050975, adrese: Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101, kontaktpersona: Tukuma novada Domes arhitekte Aivita Milta, tālr. +371 63107240, e-pasts: aivita.milta@tukums.lv

Plānošanas dokumenta monitoringa ziņojumu Tukuma novada Domes uzdevumā izstrādājusi **SIA "Firma L4"**, Reģ. Nr. 90009682011, adrese: Jelgavas iela 90, Rīga, LV – 1004, tālr. +371 67500180, e-pasts: firmaL4@L4.lv

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
Vides (dabas) faktori			
Virszemes ūdeņu kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> • Uzlabot un nodrošināt virszemes un pazemes ūdens kvalitāti; • Sasniegt upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos izvirzītos vides kvalitātes mērķus; • Novērst ūdensobjektu eutrofikāciju; • Ievērot Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumus Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" noteiktās prasības un nepieļaut robežlielumu pārsniegšanu. 	<p>Atbilstoši SIVN noteiktajiem īstenošanas monitoringa indikatoriem (virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums, paliekošais piesārņojums, ūdensobjektu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte, peldvietu ūdens kvalitāte) veikts virszemes ūdeņu kvalitātes novērtējums. Novadā realizētie ūdenssaimniecības projekti norādīti monitoringa ziņojuma tabulā Nr.6.1.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izmaiņas uz ūdensobjektu ekoloģisko kvalitāti - radīta neitrāla vai negatīva tendence uz virszemes ūdens kvalitāti. Sīkāks skaidrojums monitoringa ziņojumā. • Novadā nav peldvietas, kuras būtu iekļautas Veselības inspekcijas oficiāli novēroto iekšzemes peldvietu sarakstā. Pēc Veselības inspekcijas mājas lapā pieejamās informācijas, novērojumi tiek veikti vairākās neoficiālās peldvietās (peldvietu skaits un vietas mainīgas katru gadu) - lielākajā daļā no tām peldvietu ūdens kvalitāte atbilstoša normatīvo aktu prasībām. 	<p>Plānošanas dokumenta izvērstāku īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu skatīt monitoringa ziņojuma paskaidrojuma rakstā.</p>

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
		<ul style="list-style-type: none"> • Palielinājies attīrīto notekūdeņu daudzums, kas vidē tiek novadīti tīri. Pēdējo trīs gadu laikā virszemes ūdeņos nenonāk normatīvi netīri notekūdeņi. Palielinājies lietus notekūdeņu daudzums. • Paliekošā piesārņojuma apjoms pārskata periodā ir bijis svārstīgs. Skaidrojums - kopējais notekūdeņu daudzums, kam veikta piesārņojošo vielu noteikšana arī ir bijis atšķirīgs. • Nav konstatētas pazemes ūdens kvantitatīvā vai kvalitatīvā stāvokļa būtiskas izmaiņu tendences. • Teritorijas plānojuma īstenošana neietver darbības, kas būtu veicinājušas plūdu riskus. Plūdi izraisīti dēļ netipiskiem laika apstākļiem. <p>Sīkāks skaidrojums sniegts monitoringa ziņojuma 6.2.punktā.</p>	
<p>Ūdensapgāde un notekūdeņu apsaimniekošana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pazemes ūdeņiem, ko izmanto ūdensapgādē, jāatbilst 14.11.2017. MK noteikumu Nr.671 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”; • Nodrošināt un uzlabot ūdenssaimniecības pakalpojumus, samazināt ūdens zudumus, uzlabot dzeramā ūdens kvalitāti; • Nodrošināt centralizētas un decentralizētas kanalizācijas sistēmas notekūdeņu un ar tiem saistīto atkritumu savākšanu un utilizēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām; 	<p>Atbilstoši SIVN noteiktajiem īstenošanas monitoringa indikatoriem (ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte, dzeramā ūdens analīžu rezultāti, savākto un attīrīto notekūdeņu daudzums, piesaistīto fizisko un juridisko personu skaits, kuriem tiek nodrošināti centralizētās kanalizācijas pakalpojumi, attīrīto notekūdeņu kvalitātes atbilstība normatīvo aktu prasībām, virszemes ūdeņu kvalitāte, kuros tiek novadīti attīrītie notekūdeņi) veikts ūdensapgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas novērtējums. Novadā realizētie ūdenssaimniecības projekti norādīti monitoringa ziņojuma tabulā Nr.6.1.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Centralizētai ūdensapgādei un kanalizācijas pakalpojumiem pieslēgto cilvēku skaits palielinās; • SIA “Tukuma ūdens” ir veicis neapsaimniekoto un pamesto urbumu tamponēšanu, līdz ar to piesārņojuma gadījumā ir novērsts risks piesārņot pazemes ūdeņus; 	<p>Plānošanas dokumenta izvērstāku īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu skatīt monitoringa ziņojuma paskaidrojuma rakstā.</p>

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
	<ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti līdz noteiktajām robežvērtībām; Veicināt jaunu pieslēgumu veidošanu un esošo pieslēgumu racionālu izmantošanu pie centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem. Uzlabot darbojošos NAI efektivitāti. 	<ul style="list-style-type: none"> Dzeramais ūdens atbilst ķīmisko, fizikāli ķīmisko un mikrobioloģisko rādītāju normatīviem; Palielinājies attīrīto notekūdeņu daudzums, kas vidē tiek novadīti tīri. Pēdējo trīs gadu laikā virszemes ūdeņos nenonāk normatīvi netīri notekūdeņi; legūtais pazemes ūdens daudzums pēdējo gadu laikā ir bijis vienmērīgs (virs 1200,00 tūkst.m³); No kopēja ūdens daudzuma visvairāk ūdens tiek patērēts komunālajām un sadzīves vajadzībām, kam seko ražošanas sektors. No 2016. gada pakāpeniski samazinās ūdens zudumi. <p>Kopumā centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstībā vērojama pozitīva tendence. Īstenoti vairāki projekti, tiek veikts regulārs monitoringa pārskatī, katru gadu pieaug centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai pieslēgto fizisko un juridisko personu skaits, kā arī perspektīvā tiek plānoti jauni attīstības projekti.</p>	
Gaisa kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt gaisa kvalitāti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām; Nepieļaut piesārņojošās darbības atļaujās norādīto emisiju limitu pārsniegšanu; Turpināt veikt centralizēto siltumapgādes sistēmu optimizēšanu un modernizāciju; Palielināt energoresursu efektīvu un racionālu izmantošanu; 	<ul style="list-style-type: none"> Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi Tukuma novadā netiek veikti, tādēļ tiešu datu par gaisa kvalitātes izmaiņām novada teritorijā nav. Saimniecisko darbību veicēji, kam izsniegtas piesārņojošās darbības atļaujas, atbilstoši atļaujas nosacījumu prasībām, veic pārskatu par atļaujas nosacījumu izpildi un monitoringa rezultātiem sagatavošanu un iesniegšanu VVD reģionālajai vides pārvaldei un Tukuma novada Domei. Plānošanas dokumenta laikā pašvaldībā īstenoti vairāki projekti/pasākumi, kas rada pozitīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti (skatīt monitoringa ziņojuma tabulu Nr.6.1.1., 6.4.2.). 	Plānošanas dokumenta izvērstāku īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu skatīt monitoringa ziņojuma paskaidrojuma rakstā.

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
	<ul style="list-style-type: none"> • Realizēt energoefektivitātes paaugstināšanas un ēku energoefektivitātes uzlabošanas projektus; • Veicināt videi draudzīgu apkures sistēmu ieviešanu un izmantošanu gan privātmāju sektorā, gan ražošanas uzņēmumos, akcentējot atjaunojamo energoresursu izmantošanu; • Palielināt centralizēto siltumapgādes sistēmu lietotāju skaitu; • Veicināt modernu un videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanu un izmantošanu ražošanas sektorā; • Samazināt SEG emisijas; • Uzlabot ielu un autoceļu kvalitāti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tukuma novada pašvaldība ir izvirzījusi mērķi līdz 2020. gadam samazināt oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas Tukuma pilsētā par 20% attiecībā pret 2000. gadu. • Tukuma novada Dome saņēmusi auditoru firmas SIA "BM TRADA Latvija" izsniegtu sertifikātu par starptautiski akreditētas energopārvaldības sistēmas ieviešanu atbilstoši ISO 50001:2018 standarta prasībām. Saņemtais sertifikāts apliecina, ka Tukuma novada pašvaldība ir orientēta uz energoresursu taupību un energoefektivitātes veicināšanu novadā. • Īstenoti vairāki ceļu un ielu infrastruktūras projekti. • Vērtējot vienu no būtiskākajām SEG gāzēm (CO₂) redzams, ka tās daudzums ar katru gadu samazinās. • Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā nav konstatēta un netiek prognozēta gaisa kvalitātes pasliktināšanās. 	
Trokšņa līmenis	Ievērot MK 07.01.2014. noteikumus Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktās prasības un nepieļaut robežlielumu pārsniegšanu.	<ul style="list-style-type: none"> • Plānošanas dokumenta laikā trokšņa līmeņu mērījumi pašvaldībā nav tikuši veikti. Trokšņa līmenis ir augstāks vietās, kur notiek aktīvāka saimnieciskā darbība, piemēram, ražošanas teritorijas, kā arī transporta pārvietošanās tuvumā. • Salīdzinot datus par iedzīvotāju skaita izmaiņām Tukuma novadā, secināms, ka tas ir samazinājies, līdz ar to arī nepalielinot antropogēnās slodzes ietekmi uz vidi, tai skaitā, trokšņa līmeņa pieaugumu. • Trokšņa līmenis novada teritorijās, kur tiek vērtēta trokšņa ietekme uz apkārtējo vidi, nav konstatēti normatīvos noteikto robežlielumu pārsniegumi. 	Plānošanas dokumenta izvērstāku īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu skatīt monitoringa ziņojuma paskaidrojuma rakstā.

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
		<ul style="list-style-type: none"> Analizējot datus par satiksmes intensitāti uz valsts autoceļiem Tukuma novadā, secināms, ka tā ir mainīga un Pārskata periodā pakāpeniski nepieaug vai nesamazinās. Tukuma novada Domē nav saņemtas sūdzības no iedzīvotājiem par trokšņu radītiem traucējumiem. Tika saņemtas sūdzības un mērīti trokšņi Tukuma kooģenerācijas stacijai, jo troksnis traucēja piegulošās mazstāvu apbūves teritorijas iedzīvotājiem. Kopumā secināms, ka būtisku izmaiņu nav un Plānošanas dokumentam ir bijusi neitrāla ietekme uz trokšņa līmeni Tukuma novada teritorijā. 	
Degradētās teritorijas, piesārņotās vietas	<ul style="list-style-type: none"> Attīstoties saimnieciskajai darbībai degradētās un piesārņotās teritorijās, tiek veikta to sakārtošana. Piesārņotajās un potenciāli piesārņotajās vietās un objektos, pirms jaunas atļautās izmantošanas uzsākšanas vai būvniecības, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāveic izpēte. Ja saskaņā ar izpētes rezultātiem pārsniegti vides kvalitātes normatīvi vai piesārņojums apdraud, vai var apdraudēt cilvēku veselību vai vidi, jāveic teritorijas sanācija. Lai novērstu piesārņojuma izplatību un mazinātu ietekmi uz apkārtējo vidi, rekomendējams veikt detalizētāku izpēti un izrietot no tās turpmāko rīcību teritoriju sakopšanā un sanācijā. Ieteicams veikt potenciāli piesārņoto vietu inventarizāciju. 	<ul style="list-style-type: none"> Veikta degradēto teritoriju sakārtošana. Noslēgtas vienošanās ar CFLA par projektu īstenošanu, kuru ietvaros veicama degradēto teritoriju sakārtošana. Piesārņoto/potenciāli piesārņoto vietu sanācijas pasākumi nav tikuši veikti. Vērtējot Pārskata periodu piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu skaits nav mainījies. Veiktas trīs derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācijas. Kopumā Plānošanas dokumentam ir bijusi pozitīva ietekme uz degradētajām teritorijām, jo veikta teritoriju sakārtošana, kā arī degradēto teritoriju sakārtošanas darbi tiek plānoti perspektīvā. 	Plānošanas dokumenta izvērstāku īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu skatīt monitoringa ziņojuma paskaidrojuma rakstā.

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
<p>Atkritumu apsaimniekošana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Atkritumu apsaimniekošanas jomas normatīvo aktu ievērošana. • TIAN noteiktas prasības atkritumu apsaimniekošanai. • Pievērst uzmanību nesankcionētai uzkrāto atkritumu savākšanai, atkritumu izmešanai tam neparedzētās vietās. • Sadarbībā ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu, turpināt atkritumu dalītās vākšanas attīstību novadā. • Pilnveidot būvniecības procesā radīto būvgružu apsaimniekošanas sistēmu, īpaši to pārstrādi. • Veicināt iedzīvotāju vides izglītības līmeni par atkritumu šķirošanas nozīmību un mājsaimniecībās saražotā atkritumu daudzuma apjoma samazināšanu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Novadā nodrošināta šķirošanas infrastruktūras attīstība un pieejamības paplašināšanās. • Jaunais atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzējs SIA "AAS "Piejūra"" iegādājies nepieciešamo aprīkojumu, lai nodrošinātu pakalpojuma sniegšanu. • Tukuma pārkraušanas-šķirošanas stacijā uzbūvēts stikla uzkrāšanas apcirknis sašķīrotajiem atkritumiem, izveidots kompostēšanas laukuma aprīkojums un ierīkotas ES prasībām atbilstošas inženierkomunikācijas. Lai sekmētu atkritumu šķirošanu, uzstādīta šķirošanas līnija, kas paredzēta vieglā iepakojuma šķirošanai un tehniskā iekārta nešķīrotu sadzīves atkritumu sadalīšanai pa frakcijām. • Ar 2019. gada 11. jūliju SIA "AAS "Piejūra"" struktūrvienībā – Tukuma pārkraušanas-šķirošanas stacijā (PŠS) paplašināts nododamo bīstamo atkritumu saraksts. Bez maksas var nodot svina akumulatorus un elektropreces. • 2019. gada jūlijā Tukumā atklāta riepu pārstrādes rūpnīca, kur nolietotās riepas tiek pārstrādātas granulās. • Novadā ievērojami palielinājies dalītās atkritumu savākšanas punktu skaits. • Katru gadu pieaug savākto bīstamo atkritumu daudzums. • Savākto sadzīves atkritumu daudzums ir mainīgs, to ietekmē sezonālitate, neprecīzu statistikas atkritumu datu atskaites. Pie savākto atkritumu daudzuma var nākt klāt arī iepriekšējos gados radīto atkritumu daudzums, ne tikai attiecīgā gada ietvaros radītais. Piemēram, bīstamie atkritumi var tikt uzglabāti ilgāk nekā gadu un nodoti pēc garāka laika posma. <p>Kopumā atkritumu saimniecība Plānošanas dokumentu īstenošanas laikā attīstījusies un atstājusi būtisku pozitīvu ietekmi</p>	<p>Plānošanas dokumenta izvērtēšanu īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu skatīt monitoringa ziņojuma paskaidrojuma rakstā.</p>

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
		uz vidi. Iedzīvotājiem veidojas izpratne, kāpēc ir nozīmīgi pievērst uzmanību atkritumu samazināšanai un to atbilstoši apsaimniekošanai. Atkritumu apsaimniekotāji attīsta iedzīvotājiem piemērotu infrastruktūru un pakalpojumus, lai veidotu efektīvu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kurā dalību ņem iedzīvotāji, atkritumu apsaimniekotājs un pašvaldība.	
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	<ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un atbilstošu apsaimniekošanu; ievērot 1993. gada 2. marta Likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" noteiktās prasības; ievērot Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumos Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" noteiktās prasības. Dižkoku aizsardzību veikt atbilstoši ĪADT vispārējiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Mikroliedzumu aizsardzības un apsaimniekošanas kārtību veikt atbilstoši normatīviem aktiem par mikroliedzumu izveidošanu, aizsardzību un apsaimniekošanu. 	<ul style="list-style-type: none"> Atbilstoši SIVN noteiktajiem īstenošanas monitoringa indikatoriem (dabas aizsardzības plānu izstrāde, individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu pieņemšana) veikts ietekmes uz vidi novērtējums uz ĪADT. Pārskata periodā nav mainījies Tukuma novadā esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dabas objektu un mikroliedzumu skaits vai to statuss. Pārskata periodā nav izstrādāti jauni ĪADT dabas aizsardzības plāni. Stājušies spēkā 2016. gada 6. septembra MK noteikumi Nr. 601 "Ķemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". Plānošanas perioda laikā ir realizēta daļa no LIVE+ projekta "Hydroplan" (Ķemeru nacionālā parka hidroloģiskā režīma atjaunošana) Ķemeru nacionālā parka teritorijā, Džūkstes pagastā. Nav konstatēts, ka plānošanas dokumentu īstenošana būtu radījusi negatīvu ietekmi uz ĪADT. 	Plānošanas dokumenta izvērtēšanu īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu skatīt monitoringa ziņojuma paskaidrojuma rakstā.
Ainavas izmaiņas	<ul style="list-style-type: none"> Saglabāt ainavas daudzveidību; Ainaviski vērtīgās teritorijās saglabāt to apkārtnē raksturīgo ainavu, skatu lēņi no autoceļiem, jaunbūvējamās ēkas pēc 	<ul style="list-style-type: none"> Tukuma novadā dominē mozaikveida ainavas, kombinējot lauksaimniecības, meža, pļavu, purvu, urbānās, upju, kā arī transporta koridoru ainavas. 	Plānošanas dokumenta izvērtēšanu īstenošanas

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
	<p>iespējas jānosedz ar koku un krūmu stādījumiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • TIAN noteiktas prasības ainaviski vērtīgo teritoriju izmantošanai; • Uzlabot ainavas kvalitāti; • Novērtēt un aizsargāt ainavu dažādību un vietējās kultūrainavas īpatnības. 	<ul style="list-style-type: none"> • Plānojot un uzsākot kādu jaunu saimniecisko darbības veidu novada teritorijā, tiek ņemtas vērā TP TIAN noteiktās prasības. • 2018. gada janvārī uzsākta spēkā esošā TP grozījumu izstrāde. • Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā detālplānojumu izstrāde nav tikusi veikta. • Ar katru gadu pieaug izsniegto būvatļauju skaits (īpaši pēdējo trīs gadu laikā). • Novada teritorijā neatrodas un nav veidojušies jauni paaugstināta riska objekti, kuriem būtu nepieciešams izstrādāt Rūpniecisko avāriju novēršanas programmu vai Drošības pārskatu, Civilās aizsardzības plānu. • Pārskata periodā nedaudz mainījušās zemes lietošanas veida teritoriju platības. • Kopumā Tukuma novadā ir palielinājusies kopējā zemes platība un zemes vienību skaits. Daudzviet izmaiņas nosaka precīzāki uzmērījumi, kas nereti maina zemes vienību platību. • Kopumā joprojām Tukuma novada teritorijā dominējošais zemes lietošanas veids ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas aizņem aptuveni 46,8 % no kopējās novada teritorijas, kam seko meža zeme ar aptuveni 37,1 % no kopējās novada teritorijas. • Zemes lietojuma izmaiņas radījušas lokālas ietekmes, bet ne novada līmenī. 	<p>ietekmes uz vidi izvērtējumu skatīt monitoringa ziņojuma paskaidrojuma rakstā.</p>
Derīgie izrakteņi	<ul style="list-style-type: none"> • Derīgo izrakteņu ieguvu veikt atbilstoši Likuma <i>Par zemes dzīlēm</i> (02.05.1996.) noteiktajām prasībām un saistošajos MK noteikumos; • Veicināt zemes resursu ilgtspējīgu izmantošanu un apsaimniekošanu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Pārskata periodā izsniegtas 16 atļaujas derīgo izrakteņu ieguvei (visās atradnēs paredzēts veikt smilts vai smilts-grants ieguvu). • Pēc VVD mājaslapā pieejamās informācijas – zemes dzīļu izmantošanas licences nav tikušas izsniegtas. • Veikta trīs derīgo izrakteņu vietu rekultivācija. • Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas palielinājušās par 1,9 ha. 	<p>Plānošanas dokumenta izvērtējumu skatīt īstenošanas ietekmes uz vidi izvērtējumu skatīt monitoringa ziņojuma</p>

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
	<ul style="list-style-type: none"> • Racionāla derīgo izrakteņu ieguve un izmantošana; • TIAN iekļauti papildus noteikumi derīgo izrakteņu ieguvei; • Pirms atļaujas saņemšanas derīgo izrakteņu ieguves vietas ekspluatācijas uzsākšanai zemes vienības īpašnieks, vai tiesiskais valdītājs, vai derīgo izrakteņu ieguvējs slēdz līgumu ar novada pašvaldību, iekļaujot paredzētās darbības nosacījumus. • Rekultivācijas darbus jāveic divu gadu laikā pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pārskata perioda laikā novada teritorijā iegūta smilts-grants, smilts, dolomīts un kūdra. • Vērojama tendence, ka iegūtā smilts un smilts-grants apjoms pieaug. • Derīgo izrakteņu ieguves apjoma izmaiņas ietekmē derīgo izrakteņu pieprasījums tirgū, veidojot saimnieciskās darbības neregularitāti. • Derīgo izrakteņu atradņu darbības intensitāti nosaka arī derīgo izrakteņu ieguves licenču/atļauju termiņu beigšanās, jaunu pieprasīšana. 	<p>paskaidrojuma rakstā.</p>
Sociālie faktori			
<p>Iedzīvotāju skaita izmaiņas, nodarbinātība (veselība/drošība, labklājība)</p>	<p>Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2033. gadam viens no novada attīstības mērķiem ir: <i>M1 Vienota un atvērta, izglītota un aktīva sabiedrība, kurai nodrošinātas daudzveidīgas augstas kvalitātes attīstības iespējas.</i> Tā kā Tukuma novada teritorijas plānojums ir saistīts ar novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju (jāņem vērā hierarhiski augstāki plānošanas dokumenti), TP ir saistoša šī mērķa izpilde. Izstrādājot TP, pārskatot apdzīvoto vietu vēsturiski veidojušos struktūru, iedzīvotāju skaita izmaiņas, apbūves struktūru un</p>	<p>Tukuma novadā iedzīvotāju skaits sarūk gan negatīvas dabiskās kustības, gan migrācijas rezultātā, kas ir izteikti dominējoša. Lielākais iedzīvotāju skaits Tukuma novadā koncentrējies Tukuma pilsētā – 18 447, vismazākais iedzīvotāju skaits ir Zentenes pagastā – 504 (PMLP, dati uz 01.07.2018.). Izteikti lielākais iedzīvotāju skaita samazinājums – 625 iedzīvotāji bijis 2016. gada vidū (janvārī tas bijis – 376), savukārt 2018. gada ietvaros tas bijis mazāks – 228 cilvēku salīdzinājumā ar iepriekšējā gada jūlija datiem. Kopumā no 2009. gada jūlija līdz 2018. gada jūlijam Tukuma novadā iedzīvotāju skaits samazinājies par 3275 iedzīvotājiem (Latvijā par 160 542) (PMLP dati).</p> <p>Tukuma novadā 2018. gadā iedzīvotāju vecuma struktūra – 61,2% iedzīvotāju bija darbaspējas vecumā (no 15 līdz 62 gadiem), 21%</p>	

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
	<p>dinamiku, infrastruktūru, pakalpojumu pieejamību, tika noteiktas un grafiski attēlotas Tukuma pilsētas robežas un ciemu robežas. Teritorijas plānojuma grozījumos robežas noteiktas Tukuma pilsētai un 19 ciemiem. Tiek paredzēta Tukuma pilsētas robežas paplašināšana, pievienojot pilsētai atsevišķas zemes vienības.</p> <p>Attiecīgi augstāk minētais saistīts arī ar iedzīvotāju skaita izmaiņām un saimnieciskās darbības attīstību, ko veido novada iedzīvotāji.</p>	<p>virs darbaspējas vecuma un 17,8% līdz darbaspējas vecumam. Pozitīva tendence ir pieaugt iedzīvotāju skaitam līdz darbaspējas vecumam, t.i., bērnu skaitam, tomēr kopumā iedzīvotāju skaitam darbaspējas vecumā ir tendence nedaudz samazināties. Bezdarba līmenis, gadā vidēji: 5,04% Tukuma novadā (valstī 5,03%) (aprēķināts pēc NVA datiem). Dati NVA tiek aktualizēti katru mēnesi un redzams, ka bezdarbs samazinās vasarā un rudens sākumā līdz 4,7% un ziemā parasti tas ir lielāks – 5,4%. Gada vidējais bezdarba līmenis Tukuma novadā salīdzinājumā ar 2017. gadu ir samazinājies (-0,18%), 2017. gadā tas bija 5,23%. Vidējā darba samaksa mēnesī novadā: 904 EUR bruto, 668 EUR neto. Darba samaksa novadā nesasniedz valsts vidējo darba samaksas līmeni, tā ir zemāka par 16%.¹</p> <p>Novadā realizētie attīstības projekti, kas norādīti monitoringa ziņojumā, ceļ iedzīvotāju veselības/drošības un labklājības līmeni.</p>	
Ekonomiskie faktori			
<p>Tautsaimniecības nozaru attīstība</p>	<p>Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2033. gadam viens no novada attīstības mērķiem ir: <i>M2 Daudzveidīga, uz novada vērtībām balstīta, jaunievedumiem atvērta, Latvijas un starptautiskajā tirgū konkurētspējīga uzņēmējdarbība.</i></p> <p>Līdz ar to TP plānotā un atļautā izmantošana veidota tā, lai veicinātu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tukuma novada teritorijā ir reģistrēti vairāk kā 2385 uzņēmumi un saimnieciskās darbības veicēji (Lursoft dati uz 2018. gadu). • Saskaņā ar CSP datiem 2017. gadā ekonomiski aktīvi bija 2222 dažāda veida saimnieciskās darbības veicēji. Salīdzinot datus pa gadiem, redzams, ka no 2014. – 2016. gadam ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits pieauga, savukārt, 2017. gadā vērojams to samazinājums. • Novada teritorijā īstenoti vairāki infrastruktūras attīstības projekti, kas rada labvēlīgu un piemērotu vidi uzņēmējdarbības attīstībai. 	

¹ TUKUMA NOVADA PAŠVALDĪBAS 2018. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
	<p>tautsaimniecības nozaru attīstību, tajā pašā laikā ņemot vērā iespējamās attīstības tendences un vērtējot to ietekmes uz vidi.</p> <p>TP TIAN nosaka nosacījumus dažādu darbību veikšanai un teritorijas izmantošanai.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tiek veicināta degradēto teritoriju sakārtošana. • Laika posmā no 2014. – 2018. gadam ieskaitot Tukuma novadā izsniegtas 18 B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas un viena A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja (tai skaitā ietilpst arī esošo atļauju pārskatīšana, kas nozīmē to, ka visas no tām nav jaunas darbības). • Saimniecisko darbību pārtraucis SIA „Tukuma gaļas kombināts LAT”, SIA “R Soft Ražotājs” (zivju miltu cehs), tā vietā darbojas SIA “Belkovit” (zivju miltu cehs). No 2019. gada maija darbību pārtrauksi arī Degoles pienotava SIA “Edaks”. • Tukuma pilsētā 2016. gadā darbību uzsākusi SIA “Lindstrom Prodem” tekstila izstrādājumu ražotne. Tumes, Slampes, Džūkstes un Degoles pagastos 2017. gadā darbību uzsākušas SIA “Golden Eagle” koģenerācijas stacijas, kurām arī izsniegti C kategorijas apliecinājumi. • No 2019. gada jūlija Tukumā darbojas riepu pārstrādes rūpnīca. 	
Teritorijas plānojuma rezultatīvie rādītāji			
<p>Apbūves teritorijas, lokālplānojumi, detālplānojumi, realizētie projekti</p>	<p>Viens no teritorijas plānojuma mērķiem ir nepasliktināt vides stāvokli un veidot efektīvu vides aizsardzību un ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanas sistēmu novadā, izveidojot novadam atbilstošu teritorijas funkcionālo zonējumu un katrai no zonai paredzot atbilstošus teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā realizēti pasākumi un projekti, kas vērsti uz vides kvalitātes saglabāšanu un aizsardzību. Izstrādājot un īstenojot jaunus attīstības projektus tiek ievērotas vides normatīvo aktu prasības un Tukuma novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktās vides aizsardzības prasības. • Plānošanas dokumenta pārskata periodā ar katru gadu (īpaši pēdējo trīs gadu laikā) pieaudzis izsniegto būvatļauju skaits (2015. gadā 3 būvatļaujas, 2016. gadā 40 būvatļaujas, 2017. gadā 43 būvatļaujas un 2018. gadā 47 būvatļaujas (BIS dati). • Nav uzsākta jaunu lokālplānojumu, detālplānojumu izstrāde. 	

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri

Secinājumi (analītisks paplašināts izvērtējums): skat. turpmāko monitoringa ziņojumu (paskaidrojuma rakstu).

Nākamais monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņš: 2023. gads.

Datums:

Paraksts:

SAĪSINĀJUMI

CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
DL	Dabas liegums
DP	Dabas parks
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ESF	Eiropas Sociālais fonds
IVN	Ietekmes uz vidi novērtējums
ĪADT	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas
LR	Latvijas Republika
LVĢMC	Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MK	Ministru kabinets
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
NAP	Nacionālais attīstības plāns
NP	Nacionālais parks
SEG	Siltumnīcas efekta gāzes
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIVN	Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
TAPIS	Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma
TIAN	Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
VVD	Valsts vides dienests
VZD	Valsts zemes dienests

IEVADS

Monitoringa ziņojums izstrādāts, pamatojoties uz 2019. gada 23. maija Pakalpojuma līgumu Nr.TND/2-58.5/19/262 (2019-VIDE/1165-04) starp Pasūtītāju – Tukuma novada Domi un Izpildītāju - SIA "Firma L4".

Monitoringa ziņojuma sagatavošanas mērķis ir ar plānošanas dokumenta "*Tukuma novada teritorijas plānojums 2011.–2023. gadam grozījumi*" ieviešanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu tendenču novērtēšana un tiešo vai netiešo ietekmju uz vidi izvērtējums, kas netika paredzētas Vides pārskatā.

Plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka 23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitorings ļauj konstatēt plānošanas dokumentu īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi un plānošanas dokumenta izstrādātājiem un lēmumu pieņēmējiem sniedz informāciju, lai nepieciešamības gadījumā novērstu kādu rīcības virzienu vai uzdevumu ieviešanas negatīvo ietekmi uz vidi, tai skaitā, ja nepieciešams, veiktu grozījumus plānošanas dokumentā.

SIVN monitorings ir sistemātisks vides kvalitātes un tās izmaiņu tendenču novērtējums. Tā mērķis ir novērtēt konkrētā plānošanas dokumenta realizācijas ietekmi uz vidi, kā arī plāna izpildi saistībā ar stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētajām mērķiem un uzdevumiem. SIVN monitorings dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju, lai nepieciešamības gadījumā veiktu atbilstošu plānošanas dokumenta korekciju.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmantoti valsts statistikas dati, pašvaldības sniegtā informācija, kā arī citi pieejamie informācijas avoti.

Monitoringa ziņojums sastādīts atbilstoši 24.08.2015. Vides pārraudzības valsts biroja atzinumam Nr.8 "*Par Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.-2023. gadam grozījumu Vides pārskatu*". Atzinumā norādītais termiņš monitoringa ziņojuma iesniegšanai ir vismaz divreiz plānošanas periodā – 2019. un 2023.gadā. Monitoringa ziņojums VPVB iesniegts 2019. gada oktobrī, kurā apkopota pieejamā informācija un ietverts ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojums.

Vides aizsardzības likums (02.11.2006.) definē, ka vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa un piesārņojuma emisiju vai populāciju un sugu novērojumi, mērījumi un aprēķini, kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides politikas izstrādāšanai un vides un dabas aizsardzības pasākumu plānošanai, kā arī to efektivitātes kontrolei. Vides nacionālā monitoringa kontrole paredz novērojumus, lai konstatētu gaisa un ūdens kvalitātes izmaiņas, dabas resursu izmaiņu tendences, kā arī saglabātu mūsu teritorijai raksturīgās ainavas, augu un dzīvnieku sugas, un to veido 5 daļas: gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa daļa, ūdeņu monitoringa daļa, bioloģiskās daudzveidības monitoringa daļa, sauszemes vides un tās komponentu monitoringa daļa un ģeoloģisko procesu monitoringa daļa.

Vides monitoringa programma 2015.-2020.gadam izstrādāta, pamatojoties uz Vides politikas pamatnostādņem 2014.-2020.gadam, kuras apstiprinātas ar MK 2014.gada 26.marta rīkojumu Nr.130 „Par Vides politikas pamatnostādņem 2014.-2020.gadam”. Tā apstiprināta ar 26.02.2015. Rīkojumu Nr.67 "Par Vides monitoringa programmu".

Vides monitoringa programma iedalīta četrās nodaļās:

1. Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma,
2. Ūdeņu monitoringa programma:
  - Pazemes ūdeņu stāvokļa monitoringa programma,
  - Virszemes ūdeņu stāvokļa monitoringa programma,
  - Novērojamo vielu monitoringa programma,
3. Zemes monitoringa programma,
4. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

Bez valsts veiktā vides monitoringa un operatoru (uzņēmumu) pašmonitoringa būtiska ir būvvaldes veiktā būvniecības uzraudzība, kā arī citu valsts institūciju un pašvaldības uzņēmumu veiktā vides kvalitātes kontrole un uzraudzība.

1. **NORMATĪVIE AKTI**

Ziņojums izstrādāts saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998.) un 2004. gada 23. marta MK noteikumu Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām, kā arī ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja metodisko materiālu “Plānošanas dokumenta realizācijas ietekmes uz vidi novērtējums (stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitorings)”.

Ziņojuma izstrādē izvērtēti un ņemti vērā šādi normatīvie akti:

VISPĀRĒJĀ VIDES AIZSARDZĪBA

Vides aizsardzības likums (02.11.2006.) - vides aizsardzības likums ir uzskatāms par pamatlikumu vides aizsardzībā un tas nosaka vispārējās prasības vides aizsardzībā, kas ir saistošas jebkurai ierosinātajai darbībai, līdz ar to arī ar plānošanas dokumenta ieviešanu saistītās darbībās.

Likums nosaka arī vides informācijas sistēmas saturu un pieejamību. Diemžēl reāli vides informācijas sistēma nav izveidota un virkne datu, piemēram, vides monitoringa rezultāti kā valsts veiktā, tā komersantu un pašvaldību veiktā pašmonitoringa dati, nav publiski pieejami.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 15. panta pirmo daļu 2009. gada 24. februārī pieņemti MK noteikumi Nr.175 „**Noteikumi par nacionālajiem vides indikatoriem**”. Šis normatīvais akts nosaka vienotus nacionālos vides indikatorus tādās jomās kā:

- Atkritumu apsaimniekošana, datu avots LVĢMC;
- Bioloģiskā daudzveidība datu avots DAP;
- Gaisa piesārņojums un ozona slāņa samazināšanās, datu avots LVĢMC;
- Klimata pārmaiņas datu avoti LVĢMC un CSP;
- Ūdeņu apsaimniekošana, datu avots LVĢMC, LHEI un SVA;
- Zemes izmantošana, datu avots LVĢMC, ZM, LAD;
- Dabas resursu izmantošana, datu avots LVĢMC, ZM, CSP.

Diemžēl ne visi ar normatīvajā aktā minētajiem vides indikatoriem saistītie dati ir publiski pieejami un plaši izmantojami ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, savukārt daļa indikatoru ir ļoti vispārīgi un pārsvarā izmantojami tikai vispusēja vides stāvokļa izmaiņu vērtējumam reģionu vai nacionālā līmenī, bet ne atsevišķu objektu vērtējumam. Vērtējot vides aspektus Tukuma novadā, izmantoti publiski pieejamie vides indikatori, kas attiecināmi tieši uz Tukuma novadu.

Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 17. panta otro daļu un likuma “Par piesārņojumu” 45. panta pirmo daļu un 46.panta otro daļu 2009. gada 17. februārī izdoti MK noteikumi Nr.158 „**Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai**”. Monitoringa ziņojuma izstrādes kontekstā ir svarīgi, lai veiktā vides monitoringa dati būtu pieejami un izmantojami novada attīstības vērtēšanas kontekstā. Noteikumos noteikts, ka vides monitoringu organizē VARAM, Veselības ministrijas un Zemkopības ministrijas padotībā esošas iestādes un zinātniskās institūcijas, pašvaldību iestādes normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos, kā arī gadījumos, ja pašvaldībai nepieciešams novērtēt vides kvalitātes izmaiņas, – par pašvaldību budžeta līdzekļiem, kā arī komersanti, ja to nosaka vides normatīvie akti, – par saviem līdzekļiem.

VARAM, Veselības ministrijas un Zemkopības ministrijas padotībā esošajām iestādēm un zinātniskajām institūcijām ir jā sagatavo un jāievieto iestādes tīmekļa vietnē gada pārskats par veiktā monitoringa rezultātiem. Diemžēl ne par visiem monitoringa veidiem atrodami šādi pārskati un lielākoties tie ir tikai vispārināts apkopojums, kas nedod iespēju padziļināti izvērtēt vides stāvokļa izmaiņu tendences konkrētā teritorijā.

Paši monitoringa rezultāti lielākoties nav publiski pieejami, kas izslēdz to izmantošanas iespējas un mazina to nozīmi teritoriju attīstības plānošanas jomā, ietekmes uz vidi novērtējuma jomā u.c.

Tāpat publiski nav pieejami operatoru (A un B kategorijas piesārņojošās darbības uzņēmumi) veiktā monitoringa rezultāti, lai gan tie iesniedzami atbildīgajās valsts institūcijās, taču nav nekādas to izmantošanas iespējas izvērtējot vides stāvokļa izmaiņas plānošanas teritorijā.

Noteikumi nosaka, ka LVĢMC pārskatā par vides stāvokli valstī iekļauj apkopotu informāciju par operatoru veikto monitoringu. Diemžēl šie pārskati reizi četros gados ietver tikai vispārinātu apkopojumu par valsti kopumā, neietverot pamatdatus, tādējādi tos nav iespējams izmantot konkrētu pašvaldību teritoriju vides stāvokļa izmaiņu novērtēšanai.

Saskaņā ar „Vides aizsardzības likuma” prasībām, ir izstrādāti un 24.04.2007. pieņemti MK noteikumi Nr. 281 „**Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas**”. Tukuma novada attīstības plānošana veikta ar mērķi pēc iespējas samazināt teritorijas attīstības radīto ietekmi uz vidi un nepieļaut gadījumus, kad būtu nepieciešama preventīvo vai sanācijas pasākumu veikšana.

Ietekmes uz vidi novērtējums, tai skaitā stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama likumā „**Par ietekmes uz vidi novērtējumu**” (14.10.1998.) noteiktajā kārtībā, lai novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

Pamatojoties uz likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” izdoti vairāki MK noteikumi, tai skaitā, 23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kas definē stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas kārtību, kā arī prasības stratēģiskā IVN monitoringa veikšanai un ziņojuma izstrādei.

Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.-2023.gadam grozījumiem veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums un saņemts pozitīvs Vides pārraudzības valsts biroja atzinums Nr.8 (24.08.2015.).

Monitoringa ziņojuma sagatavošanas laikā ņemti vērā šādi normatīvie akti:

- 15.03.2001. likums "**Par piesārņojumu**";
- 07.01.2014. MK noteikumi Nr.16 „**Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība**";
- 03.11.2009. MK noteikumi Nr.1290 „**Noteikumi par gaisa kvalitāti**";
- 12.03.2002. MK noteikumi Nr.118 „**Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti**";

- 22.01.2002. MK noteikumi Nr.34 „**Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī**”;
- 05.02.1997. “**Aizsargjoslu likums**”. Plānošanas dokumenta grafiskajā daļā norādītas novada teritorijā noteiktās aizsargjoslas, nosakot atbilstošus aprobežojumus tajās;
- 28.10.2010. “**Atkritumu apsaimniekošanas likums**”. Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā regulē pašvaldība, izdodot saistošos noteikumus, kuros nosaka prasības atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kā arī kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu. Tukuma novadā sadzīves atkritumu apsaimniekošanu regulē Tukuma novada Domes saistošie noteikumi Nr. 53 "Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Tukuma novadā" (23.12.2010.), pēdējie grozījumi 25.07.2013.;
- 19.04.2011. MK noteikumi Nr. 302 „**Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus**”;
- 02.05.1996. likums “**Par zemes dzīlēm**”;
- 02.03.1993. likums „**Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām**”;
- 16.03.2000. „**Sugu un biotopu aizsardzības likums**”;
- 24.02.2000. “**Meža likums**”;
- 12.09.2002. „**Ūdens apsaimniekošanas likums**”;
- 28.11.2017. MK noteikumi Nr. 692 “**Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība**”;

Saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likumu ir izstrādāti un akceptēti četri upju (Gaujas, Daugavas, Lielupes un Ventas) baseinu apgabala apsaimniekošanas plāni 2016.-2021.gadam, Tukuma novads ietilpst Ventas un Lielupes upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos, līdz ar to vērtēts šajos plānos noteiktais saistībā ar Tukuma novadā veiktajām darbībām.

- 30.10.2014. “**Zemes pārvaldības likums**”;
- 08.05.2008. “**Attīstības plānošanas sistēmas likums**”;
- 13.10.2011. „**Teritorijas attīstības plānošanas likums**”;

2. SASAISTE AR **CITIEM ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS** DOKUMENTIEM

Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011. – 2023. gadam grozījumu izstrādes laikā, atbilstoši 14.10.2014. MK noteikumos Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” norādītajam, tika ņemti vērā hierarhiski augstāki plānošanas dokumenti, kā arī visi pārējie spēkā esošie plānošanas dokumenti, kuri saistīti ar Tukuma novadu.

Valsts līmeņa plānošanas dokumenti:

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam;
Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014. – 2020.gadam;
Reģionālās politikas pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam;
Nozaru politikas plānošanas dokumenti.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības politikas īstenošanas pamatā ir *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija* (LIAS), kas izstrādāta laika periodam līdz 2030. gadam.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam (NAP2020) ir galvenais vidēja termiņa valsts attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam (Latvija2030) rīcības plāns un valsts attīstības un lielāko investīciju ceļa karte septiņu gadu garumā. Šobrīd tiek izstrādāts jaunais Latvijas Nacionālais attīstības plāns.

Reģionālās politikas pamatnostādnes nosaka valsts reģionālo politiku turpmākajiem 10 gadiem definējot valsts reģionālās politikas galvenos principus, mērķus, prioritātes un rīcības virzienus.

Reģionāla līmeņa plānošanas dokumenti:

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030.gadam;
Rīgas plānošanas reģiona telpiskais plānojums 2005.-2025.gadam;
Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014.-2020.gadam.

Vietēja līmeņa attīstības plānošanas dokumenti:

Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2033. gadam;
Tukuma novada teritorijas plānojums 2011. – 2023.gadam;
Tukuma novada attīstības programma 2015.-2021. gadam.

Lai nodrošinātu sabalansētu un efektīvu attīstību, teritorijas plānojuma grozījumu izstrādē ņemti vērā kaimiņu pašvaldību – Engures novada, Talsu novada, Kandavas novada, Jaunpils novada, Dobeles novada, Mērsraga novada, Babītes novada un Jūrmalas pilsētas attīstības plānošanas dokumenti, kā arī īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāni un Ventas un Lielupes upju sateces baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni.

Novada teritorijas plānojuma noteikto mērķu sasniegšana nav pretrunā ar valsts un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentiem.

3. TUKUMA NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMA 2011. - 2023.

GADAM GROZĪJUMU RAKSTUROJUMS

Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011. - 2023. gadam grozījumu (turpmāk - teritorijas plānojuma grozījumi) izstrādes galvenais mērķis ir radīt plānošanas dokumentu ilgtspējīgas attīstības veicināšanai Tukuma novadā, balstoties uz sabiedrības un speciālistu pamatotu viedokli, ievērojot plānošanas pamatprincipus - ilgtspējīgas attīstības principu, pēctecības principu, līdzdalības principu, interešu saskaņotības principu, sadarbības un atklātības principu.

Plānošanas dokumenta izstrādes Darba uzdevumā tika noteikti vispārīgie izstrādes uzdevumi - noteikt teritorijas funkcionālo zonējumu, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, teritorijas apdzīvojuma struktūras attīstību, atbilstoši citu saistīto plānošanas dokumentu izvērtējumam, valsts informācijas sistēmai - teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmai (turpmāk - TAPIS) un esošo pētījumu ieteikumiem un izstrādes uzdevumiem Tukuma novadam nozīmīgās nozarēs - transporta attīstībai, uzņēmējdarbības un ražošanas attīstībai, pakalpojumu un zaļo teritoriju, vides ilgtspējīgai attīstībai un inženierkomunikāciju infrastruktūras nodrošinājumam.

Teritorijas plānojuma grozījumi sastāv no četrām daļām un Vides pārskata, kas ir plānošanas dokumenta sastāvdaļa:

- I Paskaidrojuma rakstu;
- II Grafisko daļu M 1 : 10 000;
- III Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus;
- IV Kopsavilkumu par teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi;
- Vides pārskatu.

4. **PROGNOZĒTĀS IETEKMES UZ VIDI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS LAIKĀ**

Plānošanas dokumentam veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Vides pārskatā ir izvērtēta Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011. - 2023. gadam grozījumu īstenošanas iespējamā ietekme uz vidi, lai nodrošinātu vides jautājumu integrēšanu jau plānošanas dokumenta sagatavošanas procesā un sabiedrības informēšanu par iespējamām ietekmēm, kā arī, lai novērstu vai mazinātu plānošanas dokumenta īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.

Atbilstoši Vides pārskatā sniegtajam novērtējumam, vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt ir:

- Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti;
- Lauksaimniecības un mežsaimniecības teritorijas;
- Dabas un apstādījumu teritorijas;
- Rūpnieciskās apbūves attīstības teritorijas;
- Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas;
- Blīvas apbūves teritorijas;
- Inženierkomunikāciju un transporta attīstības teritorijas.

Attīstības plānošanas dokumenta plānotie risinājumi nav viennozīmīgi vērtējami, jo pēc to īstenošanas tie var atstāt potenciāli gan pozitīvu, gan negatīvu ietekmi uz vidi.

Atbilstoši SIVN, noteiktas jomas, kurām, ieviešot plānošanas dokumnetu, jāpievērš pastiprināta uzmanība:

- novada attīstības (lauksaimniecības, mežsaimniecības, derīgo izrakteņu ieguves, ražošanas, loģistikas, transporta infrastruktūras u.c.) sabalansēšana ar dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības interesēm. Zaļo (meži, mežaparki u.c.) un zilo (ezeri, upes, mākslīgās ūdenstilpes) struktūru saglabāšana un labiekārtošana;
- blīvi apdzīvoto teritoriju (Tukuma pilsētas un ciemu) infrastruktūras attīstība un jaunu dzīvojamās un publiskās apbūves teritoriju veidošanās;
- plānoto saimniecisko darbību saskaņošana ar apdzīvojuma, dabas un kultūrvēsturisko resursu un objektu saglabāšanas un attīstības mērķiem;
- Tukuma pilsētas un ciemu teritoriju apsaimniekošana un pilsētvides estētiskās un vides kvalitātes uzlabošana, buferzonu veidošana starp dzīvojamo apbūvi un ražošanas apbūvi;
- tūrisma un rekreācijas aktivitāšu, pakalpojumu sabalansēšana ar dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības interesēm, nepārsniedzot biotopu, aizsargājamo augu, putnu, dzīvnieku utml, kultūras pieminekļu noturības kapacitāti pret antropogēnajām slodzēm;
- transporta infrastruktūras attīstības ietekme uz apkārtējo vidi - troksnis, gaisa kvalitāte, drošība. „Lidostas Jūrmala” (Engures novada Smārdes pagasta teritorijā) darbības paplašināšanas negatīvā ietekme uz Tukuma pilsētas, Sēmes, Tumes un Slampes pagasta teritoriju iedzīvotāju dzīves kvalitāti (trokšņa piesārņojums);
- kanalizācijas, ūdensapgādes un siltumapgādes sistēmas efektivitātes paaugstināšana. Ar centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem nodrošināto teritoriju paplašināšana, jaunu pieslēgumu pie

pašvaldības centralizētajām ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmām veidošana. Ūdens attīrīšanas un novadīšanas vidē normatīvo ievērošana un nepārsniegšana;

- degradēto, potenciāli piesārņoto un piesārņoto teritoriju apsekošana un sanācija, izmantošana ražošanas un loģistikas mērķiem;
- sadzīves un bīstamo atkritumu apsaimniekošana (šķīrotu atkritumu veidu, dalītās atkritumu vākšanas punktu, pārstrādāto atkritumu apjoma palielināšana u.c.);
- labas ūdens kvalitātes sasniegšana riska ūdensobjektā – Slocenes upē, atbilstoši Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā iekļautajiem pamata un papildpasākumiem;
- pamesto un neapsaimniekoto urbumu konkretizēšana, apzināšana un tamponēšana. Lokālo kanalizācijas sistēmu kontrole, lai piesārņojums tieši nenonāk vidē;
- ielu un ceļu kvalitātes uzlabošana, tajā skaitā asfaltēšana, mobilo avotu piesārņojuma samazināšana;
- sabiedrības izglītošana par videi draudzīgu rīcību un resursu apsaimniekošanu, veselīgu dzīvesveidu.

Tiešās un netiešās ietekmes uz vidi

Īstenojot plānošanas dokumentā paredzētās rīcības, tās var nepastarpināti radīt tiešās un netiešās ietekmes uz vidi. Ietekme uz vidi var veidoties gan pozitīva, gan negatīva.

Tiešās ietekmes uz vidi galvenokārt rada zemes lietojuma veida maiņa, veidojot jaunu dzīvojamo un rūpniecisko apbūvi, attīstot transporta infrastruktūru, veicot derīgo izrakteņu ieguvu, apmežošanu, kā arī piesārņojuma emisiju vidē - ūdenstecēs un ūdenstilpēs, atmosfēras gaisā, augsnē u.c. Jaunu teritoriju apbūve, veicot zemes lietošanas kategorijas maiņu, samazina dabas pamatnes platības.

Noteiktās tiešās ietekmes Tukuma novada teritorijā saistībā ar teritorijas plānojuma ieviešanu ir sekojošas:

- zemes izmantošanas veidu maiņa (apbūves attīstība un plānošana Tukuma pilsētā, ciemos un lauku teritorijā, iespējama lauksaimniecības zemju apmežošana, jaunu derīgo izrakteņu ieguves karjeru veidošana esošajās lauksaimniecības un meža zemēs, ražošanas objektu un teritoriju attīstība). Attīstoties blīvai dzīvojamai apbūvei, slodze var tik mazināta, ja tiek sakārtota ceļu infrastruktūra, nodrošināta efektīva inženierkomunikāciju darbība un teritoriju apsaimniekošana. Uzmanība jāpievērš arī tuvumā esošajām vai ietekmes zonā esošajām ainaviskajām un kultūrvēsturiskajām teritorijām. Svarīgi ievērot un kontrolēt TIAN iekļautos aizliegumus, ierobežojumus un nosacījumus dažādu teritoriju izmantošanai un atļautās apbūves un labiekārtojuma veidošanai, kā arī ievērot saistošos LR normatīvos aktus;
- derīgo izrakteņu ieguve – ietekme veidojas uz vidi, hidroloģisko režīmu, ainavu u.c. aspektiem. Derīgo izrakteņu ieguve atļauta tam atbilstošās teritorijās, ievērojot LR normatīvo aktu prasības, kā arī veicot nepieciešamās izpētes un novērtējums pirms darbības uzsākšanas;
- ražošanas teritoriju un uzņēmumu attīstība, paplašināšanās. Lai mazinātu ietekmi jāizvēlas labākie pieejamie tehniskie paņēmieni, tehnoloģijas, tādā veidā novēršot un mazinot piesārņojošo darbību ietekmi uz vidi (atmosfēras

gaisa kvalitāte, virszemes un gruntsūdens piesārņojuma samazinājums, ilgspējīga atkritumu apsaimniekošana, trokšņa un smaku ierobežošana u.tml.);

- transporta plūsmas pieaugums (valsts nozīmes autoceļi un dzelzceļa līnijas, "Lidosta Jūrmala");
- nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstība (autoceļa A10 Rīga-Tukums apvedceļa izbūve, "Kurzemes loks" realizācija), vietējas nozīmes transporta infrastruktūras attīstība (pašvaldības ceļa novietojums bijušās Vilksalas muižas centra teritorijā);
- ūdenssaimniecības attīstības projektu realizācija, jaunu patērētāju pieslēgšana centralizētajiem kanalizācijas tīkliem.

TIAN ietverti aizliegumi, ierobežojumi un nosacījumu teritoriju izmantošanai, atļautajai apbūvei un labiekārtojuma veidošanai. Rūpīgi ievērojot un kontrolējot noteikumus, pēc iespējas mazinās zemes izmantošanas veidu maiņas un konkrētu objektu tiešās ietekmes uz vidi.

Netiešās ietekmes uz vidi veidojas savstarpēji, iedarbojoties videi un tiešajām ietekmēm. Attīstoties tūrismam un palielinoties tūristu skaitam, var pieaugt gan antropogēnā slodze uz vidi, gan veicināta apkārtējās vides sakopšana. Pārdomāta un sakārtota tūrisma infrastruktūra samazinātu negatīvo ietekmi uz vidi.

Veicot zemes lietošanas kategoriju maiņu, izbūvējot jaunus objektus samazinās dabas pamatnes un savvaļas sugu dzīvotņu platības. Jāpievērš uzmanība, ja tuvumā plānotajām darbībām atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Būvniecības procesā radītās zemes vibrācijas, troksnis un putekļu piesārņojums var ietekmēt jūtīgu sugu dzīvotnes. Būvējot ēkas uz esošiem pamatiem un neapgūstot jaunas teritorijas, ietekme uz vidi tiek vērtēta kā maznozīmīga.

Paplašinoties saimnieciskajai darbībai, vide var tikt netieši ietekmēta. Pieaugot mežsaimniecības apjomiem, var tikt samazināta bioloģiskā daudzveidība un neskartā vide, intensīvās ražošanas lauksaimniecība var piesārņot vidi ar minerālmēsliem, kas veicina ūdensobjektu aizaugšanu un Baltijas jūras ekoloģiskā stāvokļa pasliktināšanos.

Nepārsniedzot trokšņa, gaisa un virszemes ūdeņu robežvērtības, netiešās ietekmes neatstāj nozīmīgas sekas uz vidi.

Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes uz vidi

Plānošanas dokumentā paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās un ilglaicīgās (paliekošās) ietekmes darbībās.

Īslaicīgās ietekmes uz vidi rada būvniecības process - dzīvojamo, publisko, ražošanas ēku un būvju, ielu un ceļu, dažāda veida inženierkomunikāciju – siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, sakaru, elektroapgādes u.c. objektu būvniecība vai rekonstrukcija. Darbības rada salīdzinoši īslaicīgus traucējumus vidē. Galvenās problēmas - troksnis, zemsedzes bojājumi, būvgruži, putekļu emisija. Lielākā daļa šo faktoru tiek likvidēti līdz ar būvniecības darbu beigšanos.

Neliela īslaicīga ietekme - apmeklētāju (viesu un tūristu) skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un aktīvajai atpūtai siltajā gada periodā. Aktīvajā tūrisma sezonā papildus jāizvieto atkritumu savākšanas tvertnes tūristu iecienītajās atpūtas vietās u.c. pasākumi.

Ilglaicīgu ietekmi uz vidi atstāj darbības, kuras saistītas ar zemes lietojuma maiņu no viena zemes lietojuma mērķa uz citu, tajā skaitā atmežošana. Ilglaicīgu ietekmi atstāj intensīvā lauksaimniecība, derīgo izrakteņu teritorijas, ražošanas teritorijas, blīvas apbūves teritorijas, transporta ceļi un inženierkomunikācijas.

Pastāvīgās un vidēji ilgās ietekmes uz vidi

Pastāvīgās un vidēji ilgās ietekmes var būt saistītas, galvenokārt, ar gaisa, trokšņa, vibrācijas un vides piesārņojumu, kuru var izraisīt:

- automašīnu plūsma un vides piesārņojums;
- grunts, gruntsūdens un virszemes ūdens piesārņojums.

Summārās ietekmes uz vidi

Summārās ietekmes uz vidi teritorijas plānošanas ietvaros ir ietekmju kopums, kas veidojas, īstenojot plānošanas dokumentā paredzētos pasākumus. Izstrādājot teritorijas plānojumu, tajā ir iekļauti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, TIAN paredz prasības, kas gan tieši, gan netieši mazina darbību negatīvo summāro ietekmi uz vidi. Līdz ar to summārā ietekme uz vidi ir pozitīvāka, nekā teritorijas plānojumu neīstenojot.

Monitoringa ziņojuma sagatavošanas laikā izvērtēts, kā plānošanas dokumenta īstenošanas laikā prognozētās ietekmes atspoguļojušās teritorijas plānojuma ieviešanas laikā.

5. **AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANU SAISTĪTIE** VIDES ASPEKTI, TOS RAKSTUROJOŠIE INDIKATORI

Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011. - 2023. gadam grozījumu izstrādes galvenais mērķis ir radīt plānošanas dokumentu ilgtspējīgas attīstības veicināšanai Tukuma novadā.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktās prasības, nosacījumi un ierobežojumi teritorijas izmantošanai un apbūvei ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem, lai ieviešot plānošanas dokumentu tiktu mazināta arī ietekme uz apkārtējo vidi.

Sagatavotā monitoringa ziņojuma nodaļā 4. *Prognozētās ietekmes uz vidi plānošanas dokumenta īstenošanas laikā* minētas jomas, kurām, ieviešot plānošanas dokumentu, jāpievērš pastiprināta uzmanība, citiem vārdiem sakot – nozīmīgākie vides aspekti Tukuma novadā.

Teritorijas plānojuma Vides pārskata sadaļā *Īstenošanas monitorings*, norādīti īstenošanas monitoringa indikatori, kuri izmantoti sagatavojot monitoringa ziņojumu, lai novērtētu tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, kas nav bijusi paredzēta izstrādājot dokumentu, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu par Vides pārskatu.

Īstenošanas monitoringa indikatoru grupas un indikatori:

- **Virszemes ūdeņu kvalitāte** (virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums, paliekošais piesārņojums, ūdensobjektu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte, peldvietu ūdens kvalitāte);
- **Ūdensapgāde** (ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte, dzeramā ūdens analīžu rezultāti);
- **Notekūdeņu apsaimniekošana** (savākto un attīrīto notekūdeņu daudzums, piesaistīto fizisko un juridisko personu skaits, kuriem tiek nodrošināti centralizētās kanalizācijas pakalpojumi, attīrīto notekūdeņu kvalitātes atbilstība normatīvo aktu prasībām, virszemes ūdeņu kvalitāte, kuros tiek novadīti attīrītie notekūdeņi);
- **Gaisa kvalitāte** (emisijas un to daudzums, attīrīšana, piesārņojošo avotu izmaiņas);
- **Piesārņotās vietas** (piesārņoto vietu skaits, rekultivētās teritorijas);
- **Atkritumu apsaimniekošana** (radītais un savāktais atkritumu daudzums);
- **Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas** (dabas aizsardzības plānu izstrāde, individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu pieņemšana).

Tālākā monitoringa ziņojuma sadaļā 6. *Monitoringa rezultātu apkopojums* vērtēta plānošanas dokumenta ieviešanas laikā radītā ietekme uz vidi.

6. MONITORINGA REZULTĀTU APKOPOJUMS

6.1. Vides aizsardzības, attīstības projekti un pasākumi pārskata periodā Tukuma novadā

Plānošanas perioda pārskata periodā Tukuma novadā veikta dažāda veida projektu īstenošana – energoefektivitātes, komunālās saimniecības (ūdensapgāde un kanalizācija), publiskās infrastruktūras, tūrisma, sporta, ugunsdrošības, sociālās, kultūras un kultūrvēsturiskā mantojuma jomas attīstībā un uzlabošanā. Veikta arī degradētu teritoriju sakārtošana Melnezera ielas zonā, Jauntukuma mikrorajonā, pārbūvējot Slocenes ielu un Parādes ielu, Vilkājas - Rūdas ielu un Purva ielas zonā. 2019. gadā veikta Stacijas un Dāņu ielu pārbūve, sekmējot uzņēmējdarbības attīstību iepriekš degradēto teritoriju zonā.

Projektus īstenojusi Tukuma novada Dome, valsts iestādes, uzņēmēji, iedzīvotāji un citi projektu ieviesēji.

Tukuma novada Domes Attīstības nodaļas realizētie projekti laika posmā no 2014.-2018. gadam pievienoti monitoringa ziņojuma pielikumā Nr.1.

Katru gadu Tukuma novada pašvaldība sagatavo publisko pārskatu par novadā un Tukuma pilsētā paveikto, sniedzot informāciju par pašvaldību un tās darbības modeli, finanšu resursiem un darbības rezultātiem, pasākumiem teritorijas attīstības plānošanā, pašvaldības darbības rezultātiem, komunikāciju ar sabiedrību, kā arī par nākamajā gadā plānotajiem uzdevumiem un pasākumiem. Pārskati pieejami Tukuma novada Domes mājaslapā, sākot no 2009. gada. Lai plašāk atspoguļotu tuvākajā perspektīvā plānoto un pēdējā monitoringa ziņojuma pārskata periodā paveikto Tukuma novadā un tā attīstībā, sniegta īsa informācija par Tukuma novada pašvaldības 2018. gada publiskajā pārskatā atspoguļoto.

TUKUMA NOVADA PAŠVALDĪBAS 2018. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Veikta un uzsākta vairāku novada autoceļu pārbūve (piemēram, Kurzemes ielas, Slocenes ielas, Dāņu ielas, Stacijas ielas pārbūve, pašvaldības grants autoceļu pārbūve) līdz ar to sekmējot uzņēmējdarbības attīstību. Risināts jautājums par pirmsskolas vecuma bērnu rindu samazināšanu, veicot jaunas pirmsskolas izglītības iestādes (PII) izveidi Vārtu ielā un uzsākot Tukuma PII "Pasaciņa" ēkas pārbūvi un energoefektivitātes paaugstināšanu. Pabeigta Tukuma 3. pamatskolas sporta zāles un stadiona būvniecība. Latvijas simtgades ietvaros tika realizēts projekts – Latvijas Republikas pirmā ārlietu ministra Zigrīda Annas Meierovica pieminekļa un laukuma būvniecība. Procesā ir Tukuma 2. vidusskolas ēkas pārbūve. Pielāgotas telpas Tukuma novada sociālā dienesta vajadzībām.

Vērtējot Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas īstenošanas 2017.–2018. gada pārskatā apkopotos datus, secināms, ka pārskata periodā turpinās uzņēmējdarbības un tūrisma attīstība. Nemainīga ir tendence samazināties iedzīvotāju skaitam, un diemžēl novada teritorijas attīstība un labklājības līmeņa paaugstināšanās to vēl nav spējusi apturēt.

2018. gadā apstiprinātie plānošanas dokumenti:

- "Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas īstenošanas 2017.–2018. gada pārskats" (iekļaujot Rīcības plāna un Investīciju plāna 2017.–2018. gadam īstenošanas progressa izvērtējumu, veikta 351 projekta

izpildes analīze pārskata periodā 01.11.2017.– 31.10.2018., no kuriem pabeigti 50 projekti);

- “Tukuma novada izglītības attīstības rīcības plāns 2019.–2021. gadam”.

2018. gada janvārī ir uzsākta *Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumu izstrāde*. Iepriekšējie grozījumi tika veikti 2015. gadā, un 2018. gadā turpinājās kopš 2015. gada 9. decembra plānojuma un tajā ietvertu apbūves noteikumu īstenošana, realizējot būvniecības ieceres Tukuma novadā un pilsētā. Sakarā ar to, ka 2018. gadā tika uzsākta novada plānojuma grozījumu izstrāde, nav bijusi nepieciešamība izstrādāt lokālpilnojamu ne pēc pašvaldības, ne arī kādas citas juridiskas vai fiziskas personas ierosinājuma. Viens uzsāktais lokālpilnojamu par Sēmes ciema robežu paplašināšanu tika apturēts, pamatojoties uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ierosinājumu. 2018. gada 1. oktobrī SIA “Reģionālie projekti” iesniedza Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumu 1.0 redakciju. Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumu pilnveidotā redakcija (2.0) no 2019. gada 10. jūnija līdz 2019. gada 8. jūlijam tika nodota publiskajai apspriešanai, sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika rīkota 2019. gada 2. jūlijā.

Parakstīts akts par autoceļa Sloceņu ielas 1. kārtas pārbūves pieņemšanu ekspluatācijā, līdz ar to pabeigta galvenā ielas būvniecības darbība ERAF projektā “Degradētās teritorijas sakārtošana Jauntukuma mikrorajonā”.

Pabeigta pēdējā grants autoceļa pārbūve pagastos. Lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību un apdzīvotības saglabāšanu, uzlaboti grants segumi Irlavas, Lestenes, Pūres, Jaunsātu, Tumes, Degoles un Sēmes pagastos (Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) pasākuma ietvaros).

Īstenots ELFLA projekts “Apgaismojuma tehnikas iegāde Kultūras pilij”.

EK programmas “Horizon 2020” (Apvārsnis 2020) aktivitātes “Pētniecība un inovācijas” ietvarā turpinās 3 projektu īstenošana: 1. “Accelerate SUNSHINE” – Save your bUildiNg by SanINg Energy being to move more quickly, 2. “ROBUST” – Rural-Urban Outlooks:Unlocking Synenergies un 3. “Energopārvaldības sacensības IEKRP (Ilgtspējīgas enerģijas un klimata rīcības plāna) ieviešanai pašvaldībās” (“COMPETE4SECAP”).

Kapitālsabiedrības turpina Kohēzijas fonda līdzfinansētu projektu īstenošanu: SIA “Tukuma ūdens” īsteno projektu “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Tukumā, 2. kārtā” un SIA “Tukuma Siltums” – “Siltumavota pārvaldes sistēmas efektivitātes paaugstināšana Tukuma pilsētā”. SIA “Tukuma slimnīca” tika apstiprināts ERAF projekts “Kvalitatīvas un profilam atbilstošas veselības aprūpes infrastruktūras un pieejamības uzlabošana SIA “Tukuma slimnīca””.

Kopumā 2018. gadā pabeigta 13 projektu īstenošana ar piesaistīto finansējumu projektu konkursos, tajā skaitā piesaistītais dažādu fondu un ES finanšu instrumentu līdzfinansējums un valsts budžeta dotācija. Kā arī ieguldīts pašvaldības līdzfinansējums projektu īstenošanai. Nozīmīgākais finansiālais atbalsts saņemts no ERAF, ESF un ELFLA.

Tukuma novada pašvaldības plānotās investīcijas atspoguļotas Tukuma novada Attīstības programmas 2015.–2021. gadam investīciju plānā. Lielākās investīcijas bijušas izglītības, sociālās un transporta infrastruktūras attīstībai. Īstenojot projektus,

tiek veicināta uzņēmējdarbības attīstība, ieviesti dažādi energoefektivitātes pasākumi, organizēti izglītojoši pasākumi vietējās sabiedrības veselības veicināšanai un slimību profilaksei, kā arī sakārtota pilsētvide un pagastu teritorijas.

2019. gada prioritātes un pasākumi

2019. gadam Tukuma novada Dome ir izvirzījusi vairākas prioritātes savā darbā, kas norādītas 2018. gada publiskajā pārskatā, kā, piemēram, uzlabot un pilnveidot pašvaldības un tās iestāžu sniegto pakalpojumu pieejamību, kvalitāti, pakalpojumu izmaksas un efektivitāti; izstrādāt projektus Eiropas Savienības un citu institūciju finanšu līdzekļu piesaistei pašvaldības attīstībā; turpināt inovatīvu tehnoloģiju ieviešanu u.c.

Plānots pabeigt un uzsākt vairākus projektus: ielu pārbūve, energoefektivitātes pasākumi, ēku pārbūve, dārzu un parku labiekārtošana, ēku siltumapgādes sistēmas iekšējo tīklu pārbūve, ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumi u.c.

Tukuma novada Dome kā sadarbības partneris turpinās dalību EK programmas “Horizon 2020” (Apvārsnis 2020) aktivitātes “Pētniecība un inovācijas” projektos.

6.2. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Latvijas teritorijas iedalījums upju baseinu apgabalos un vispārīgi ūdeņu kvalitātes mērķi ir noteikti Ūdens apsaimniekošanas likumā. Šo mērķu sasniegšanai jāveic pasākumi, lai vienlaicīgi izpildītu MK 25.06.2009. noteikumus Nr.646 „Noteikumi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem un pasākumu programmām”.

Tukuma novada virszemes ūdensteces un ūdenstilpes ietilpst divos upju sateces baseinu apgabalos: novada ziemeļaustrumu daļas ūdensobjekti - Lielupes sateces baseinā, bet centrālās, rietumu un dienvidu daļas ūdensobjekti - Ventas sateces baseinā. Uz Vides pārskata izstrādes brīdi upju baseinu apgabaliem bija izstrādāti apsaimniekošanas plāni 2010. – 2015. gadam. Dotajā brīdī spēkā ir Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam un Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016.-2021.gadam.

Tabulā Nr.6.2.1. un Nr.6.2.2. norādītas Ventas un Lielupes upju baseinu apgabalu ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes klases un mērķi uz 2021. gadu.

Ventas upju baseina apgabala ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes klases un mērķi uz 2021. gadu

Tabula Nr.6.2.1.

NR.P.K.	ŪDENSOBJEKTA NOSAUKUMS	ŪDENSOBJEKTA KODS	EKOLOĢISKĀS KVALITĀTES KLASE	MĒRĶIS UZ 2021. GADU
1.	Abava	V038	laba	laba
2.	Pūre	V037	slikta	laba
3.	Dursupe	V087	vidēja	laba
4.	Lāčupīte ²	V090	vidēja	laba
5.	Slocene	V091	slikta	laba
6.	Slocene	V093	slikta	Izņēmums, laba ūdens kvalitāte

² Plānošanas dokumenta Vides pārskatā Ūdensobjekta nosaukums norādīts Rīgas j.l. (Mērsraga kan.Sloc.), pēc LVĢMC sniegtās informācijas jaunā Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna 2016.-2021. gads izstrādes gaitā mainījies/precizēts ūdensobjekta nosaukums

				jānodrošina līdz 2027.gadam
7.	Engures ezers	E029	labā	labā

Avots: LVĢMC Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni 2016.-2021.

Lielupes upju baseina apgabala ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes klases un mērķi uz 2021. gadu

Tabula Nr.6.2.2.

NR.P.K.	ŪDENSOBJEKTA NOSAUKUMS	ŪDENSOBJEKTA KODS	EKOĻĢISKĀS KVALITĀTES KLASE	MĒRĶIS UZ 2021. GADU
1.	Vecslocene	L102	ļoti slikta	labā
2.	Vecbērzes poldera apvadkanāls	L106 SP	vidēja	labā
3.	Lielupe	L100 SP	vidēja (ķīmiskā kvalitāte – labā)	Izņēmums, labā ūdens kvalitāte jānodrošina līdz 2027.gadam

Avots: LVĢMC Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni 2016.-2021.

Salīdzinot plānošanas dokumenta Vides pārskatā norādītas Tukuma novada ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes klases ar šobrīd apsaimniekošanas plānos norādītajām ekoloģiskajām kvalitātes klasēm, redzams, ka tā nemainīgā stāvoklī ir palikusi Abavā (V038), Slocenē (V093), Engures ezerā (E029), Vecbērzes poldera apvadkanālā (L106 SP). Lielupē (L100 SP) ekoloģiskās kvalitātes klase ir uzlabojusies no ļoti sliktas uz vidēju. Piecos no desmit analizētajiem ūdensobjektiem Tukuma novadā ekoloģiskās kvalitātes klase ir pasliktinājusies, tai skaitā, Pūre ((V037) no labas uz sliktu), Dursupe ((V087) no labas uz vidēju), Lāčupīte ((V090) no labas uz vidēju), Slocene ((V091) no vidējas uz sliktu) un Vecslocene ((L102) no labas uz ļoti sliktu.

Informācija par ķīmisko kvalitāti bija norādīta vienam ūdensobjektam Lielupe (L100 SP), kur tā ir labā.

Ūdensobjektiem, lai uzturētu vai uzlabotu to ekoloģiskās kvalitātes klases, apsaimniekošanas plānu plānošanas periodā noteikti papildus pasākumi, kas apkopotī apsaimniekošanas plānu 8.1.pielikumā. Tos ņemot vērā un īstenojot tiks uzlabots ūdensobjektu stāvoklis novadā.

Atbilstoši MK 2011.gada 31.maija noteikumos Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" norādītajam, risks ūdensobjektu skaits Tukuma novadā ir palielinājies, tai skaitā, Lielupe (L100 SP), Vecslocene (L102), Vecbērzes poldera apvadkanāls (L106 SP), Bērze (L111), Bikstupe (L114), Slocene (V091) un Slocene ar Vašleju (V093).

Būtiskākie riska ūdensobjektu riska cēloņi:

- Lielupe (L100 SP) - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni, prioritārās un bīstamās vielas, piesārņotas vietas), izkliedētais piesārņojums, hidromorfoloģiskie pārveidojumi un plūdu risks;
- Vecslocene (L102) - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni, piesārņotas vietas), izkliedētais piesārņojums un hidromorfoloģiskie pārveidojumi;

- Vecbērzes poldera apvadkanāls (L106 SP) - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni), hidromorfoloģiskie pārveidojumi un plūdu risks;
- Bērze (L111) - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni, prioritārās un bīstamās vielas), hidromorfoloģiskie pārveidojumi un plūdu risks;
- Bikstupe (L114) - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un hidromorfoloģiskie pārveidojumi;
- Slocene (V091) - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni, prioritārās un bīstamās vielas) un hidromorfoloģiskie pārveidojumi;
- Slocene ar Vašleju (V093) - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un plūdu risks.

Var secināt, ka teritorijas plānojuma īstenošanas posmā no 2014. gada tas rada neitrālu vai arī negatīvu tendenci uz virszemes ūdens kvalitāti. Pasliktināšanās varētu būt izskaidrojama ar to, ka uz apsaimniekošanas plānu sagatavošanas brīdi, vēl nebija realizēti plānotie ūdenssaimniecības projekti, kas pēdējo gadu laikā norisinājušies Tukuma novadā, kuru rezultātā tiek sakārtotas ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmas, piesaistītas vairāk fiziskas un juridiskas personas centralizētajiem tīkliem, līdz ar to samazinot ietekmi uz virszemes ūdeņiem, jo viens no būtiskākajiem riska cēloņiem ir radītais punktveida piesārņojums, tai skaitā NAI slodzes.

Peldvietu ūdens kvalitāte

Tukuma novadā nav peldvietas, kuras būtu iekļautas Veselības inspekcijas oficiāli novēroto iekšzemes peldvietu sarakstā, kas apstiprināts ar 2017. gada 28. novembra MK noteikumiem Nr.692 „Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība” 2. pielikumu.

Pēc pieejamās informācijas Veselības inspekcijas mājaslapā par Tukuma novada neoficiālo peldvietu ūdens kvalitāti no 2014. līdz 2018.gadam ieskaitot novērojumi veikti vairākās peldvietās. 2014. gadā visās peldvietās peldēties atļauts; 2015. gadā peldēties nav bijis ieteicams Durbes dīķa peldvietā, Tukumā; 2016. gadā peldēties aizliegts bija Čigānu ezera peldvietā, Tukumā, Slocenes upē, pie uzņēmuma "Straume", Slocenes upē, zem Tīles izvada; 2017. gadā peldvietās, kur veikti novērojumi peldēties atļauts; 2018. gadā peldvietu ūdens kvalitātes paraugi ņemti tikai divās peldvietās, no kurām vienā (Melnezers, Engures novads, Smārdes pagasts) peldēties bija atļauts, savukārt otrā (Slampes centra dīķa peldvieta, Slampes pagasts) peldēties nav bijis ieteicams. Tā kā plānošanas dokumenta ieviešanas laikā peldvietu monitoringa nav konstanti, gadu no gada, veikts vienās un tajās pašās peldvietās, kā arī pēc skaita testējamās vietas ir mainījušās (no 2 līdz 22 peldvietām), līdz ar to nav iespējams objektīvi novērtēt peldvietu ūdens kvalitāti. Ņemot vērā datus, kad viena gada laikā testētas vairākas peldvietas, lielākajā daļā no tām peldvietu ūdens kvalitāte ir bijusi atbilstoša normatīvo aktu noteiktajiem peldvietu ūdens monitoringa kvalitātes kritērijiem, līdz ar to secināms, ka virszemes ūdens kvalitāte kopumā ir laba.

Virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums

Tabulā Nr.6.2.3. norādīts virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums Tukuma novadā laika posmā no 2014. – 2018. gadam ieskaitot. Dati iegūti no LVĢMC statistikas pārskatiem 2 *Ūdens kopsavilkumi* par Tukuma novadu pēc iesniegtajiem organizāciju datiem, kas atskaitās par notekūdeņu novadīšanu vidē.

Notekūdeņu novadīšana vidē

Tabula Nr.6.2.3.

Tukuma novads/gads	Novadīšanas vietu skaits (izplūdes)	Kopā novadītie notekūdeņi (tūkst.m ³)	T.sk ar att. norm. Tīri (tūkst.m ³)	T.sk. ar att.norm. netīri (tūkst.m ³)	T.sk bez att. norm. Tīri (tūkst.m ³)	T.sk. lietūs (tūkst.m ³)
2014. gads	32	1397,602	1375,45	18,084	2,388	1,68
2015. gads	32	1268,516	1219,893	45,316	2,237	1,07
2016. gads	31	1375,404	1368,698	0	0	6,706
2017. gads	30	1574,721	1567,845	0	0	6,876
2018. gads	30	1321,606	1314,93	0	0	6,676

Avots: LVĢMC

Pēc tabulā Nr.6.2.3. datiem redzams, ka Tukuma novadā ir palielinājies attīrīto notekūdeņu daudzums, kas vidē tiek novadīti tīri, atbilstoši normatīvajām prasībām attīrīti notekūdeņi. Pēdējo trīs gadu laikā virszemes ūdeņos nenonāk normatīvi netīri notekūdeņi. Palielinājies lietūs notekūdeņu daudzums. Vislielāko notekūdeņu slodzi novadā rada Tukuma pilsēta, aptuveni virs 1000,00 tūkst.m³ gadā, kam seko Pūres pagasts, Džūkstes pagasts, Slampes un Tumes pagasts. Pēc LVĢMC datiem vismazākā slodze no notekūdeņu novadīšanas virszemes ūdeņos ir no Zentenes, Sēmes un Lestenes pagastiem.

Ūdenī paliekošais piesārņojums

No notekūdeņu attīrīšanas iekārtām vidē nonāk piesārņojošās vielas. Paliekošā piesārņojuma daudzums tonnas/gadā no NAI laika posmā no 2014. – 2018. gadam ieskaitot sniegts tabulā Nr.6.2.4.

Paliekošais piesārņojums vidē no NAI Tukuma novadā

Tabula Nr.6.2.4.

Gads	Piesārņojuma dati ³ (tūkst. m ³)	Suspendētās vielas (t/gadā)	BSP5 (t/gadā)	ĶSP (t/gadā)	Naftas produkti (t/gadā)	P _{kop} (t/gadā)	P-PO4 (t/gadā)	N _{kop} (t/gadā)	N-NH4 (t/gadā)
2014. gads	94,362	8,750	9,449	52,763	0,012	2,048	1,162	11,744	6,126
2015. gads	176,189	18,322	25,768	87,805	0,010	3,169	1,957	22,157	13,968
2016. gads	86,695	9,476	6,049	47,258	0,012	1,650	1,086	11,908	4,968
2017. gads	82,395	9,109	8,628	40,063	0,014	1,539	1,104	11,921	5,151
2018. gads	79,117	7,706	7,129	42,092	0,110	1,583	0,882	11,041	2,919

Avots: LVĢMC

Paliekošā piesārņojuma apjoms pēdējos gados ir bijis svārstīgs. Piemēram, 2015. gadā tas ir ievērojami lielāks, kā 2014., 2016. – 2018. gadā. Tas ir izskaidrojams ar to, ka arī kopējais notekūdeņu daudzums, kam veikta piesārņojošo vielu noteikšana ir bijis atšķirīgs. Kā redzams pēc pēdējo trīs gadu datiem, lielākā daļa no piesārņojošo vielu daudzuma, kas pēc NAI paliek notekūdeņos ir mazāk. Paliekošā piesārņojuma

³ Notekūdeņu daudzums, kuram ir veikta piesārņojošo vielu noteikšana

daudzumu ietekmē arī uz NAI saņemamo notekūdeņu daudzums un piesārņojuma veids, koncentrācija (sadzīves notekūdeņi, t.sk. izsmeļamās bedres, ražošanas notekūdeņi, lietus notekūdeņi). Pēc SIA "Tukuma ūdens" B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā norādītās informācijas, 2015. gada jūlija testēšanas pārskatos analīžu rezultāti neatbilst normatīvo aktu noteiktajiem robežlielumiem. Informācija par minētajiem Tukuma pilsētas NAI vidē novadīto notekūdeņu piesārņojošo vielu koncentrāciju robežlielumu pārsniegumiem iekļauta 17.09.2015. VVD Ventspils RVP lēmumā Nr.94.1-13/1422 par videi nodarīto kaitējumu, kas tika iesniegts Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldei lietas izskatīšanai. Sakarā ar notekūdeņu attīrīšanas ietaises „Ttle” darbības pasliktināšanos 2015.gada jūlija mēnesī netika izpildīti atļaujas nosacījumi un tika pārsniegtas maksimāli pieļaujamās piesārņojošo vielu koncentrācijas (mg/l) attīrīto notekūdeņu novadīšanai vidē. Vidē emitētais piesārņojuma daudzums nepārsniedza piesārņojošās darbības atļaujā noteiktos emisiju limitus. Avārija notika, sakarā ar pieaugošu ienākošo notekūdeņu piesārņojuma slodzi. Lai novērstu iespēju avārijas atkārtotai, uzņēmums gatavoja jaunus līgumus ar ražošanas uzņēmumiem par pieļaujamo novadāmo notekūdeņu piesārņojuma slodzi.

Pazemes ūdens kvalitāte

Tukuma novadā saskaņā ar LVĢMC datu bāzes Atradņu reģistra datiem ir 7 izpētītas pazemes ūdens atradnes, skatīt tabulu Nr.6.2.5.

Pazemes ūdens atradnes

Tabula Nr.6.2.5.

Nr.p.k.	Atradnes Nr.	Nosaukums	Atrašanās vieta	Veids
1.	615018	Viktorija	Pūres pagasts, Tukuma novads	saldūdens
2.	615017	Pūre	Pūres pagasts, Tukuma novads	saldūdens
3.	614503	Jauntukums	Tukuma pilsēta, Tukuma novads	saldūdens
4.	614502	Tukums (Ozolu iela)	Smārdes pagasts, Engures novads; Tukuma pilsēta, Tukuma novads	saldūdens
5.	614500	Tukums (Strēlnieku iela)	Tukuma pilsēta, Tukuma novads	sulfātu saldūdens
6.	614500	Tukums (Strēlnieku iela)	Tukuma pilsēta, Tukuma novads	saldūdens
7.	614499	Tukuma Piens	Tukuma pilsēta, Tukuma novads	saldūdens

Avots: LVĢMC Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs

Saskaņā ar Ventas un Lielupes upju apgabalu apsaimniekošanas plāniem Tukuma novada teritorija atrodas Pazemes ūdensobjektu D3, D2, A, F3, D4 teritorijā. Tā kā publiski pieejamās pazemes ūdensobjektu robežas ir noteiktas ļoti aptuveni un shematiski, tās nav uzrādītas kartēs ar noteiktu mērogu un koordināšu tīklu vai administratīvi teritoriālajām robežām, ir neiespējami precīzi noteikt to robežas administratīvu teritoriju griezumā. Tukuma novadā ietilpstošie Pazemes ūdensobjekti ir ar labu pazemes ūdeņu ķīmisko kvalitāti un labu kvantitatīvo stāvokli un tas nav mainījies pārskata periodā. Novada teritorijā veiktie pasākumi notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanā un paplašināšanā ir būtisks ieguldījums

pazemes ūdens kvalitātes aizsardzībai. Tukuma novada teritorijas plānojuma īstenošanas gaitā nav konstatētas pazemes ūdens kvantitatīvā vai kvalitatīvā stāvokļa būtiskas izmaiņu tendences.

Hidroloģiskais stāvoklis

Saskaņā ar teritorijas plānojumu, Tukuma novada teritorijā ir noteiktas plūdu riska teritorijas. Ūdensobjektiem ir noteiktas aizsargjoslas (TP grozījumu TIAN 12.pielikums), kā arī applūstošās teritorijas ir attēlotas TP grozījumu grafiskajā daļā.

Atbilstoši Ventas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plānam 2016.-2021.gadam, Engures ezers norādīts kā nacionālas nozīmes plūdu riska teritorija. Tukuma novada Z daļa, Zentenes pagasts ietilpst plūdu riska zonā.

Tukuma novada teritorijas plānojuma īstenošana neietver darbības, kas būtu veicinājušas plūdu riskus.

2018. gadā pavasara atkušņa dēļ no krastiem izgāja Slocenes upe, radot plūdus Tukuma apkārtnē un Tumē, appludinot māju pagalmus, ēkas, mazdārziņus, ielas un palienes pļavas. Lai pēc iespējas ātrāk novērstu radušos plūdus, SIA "Tukuma ūdens" kausēja caurtekas, lai šos ūdeņus novadītu.

2019. gada jūnijā, saistībā ar netipiski spēcīgām lietussgāzēm un vētru Tukuma novadā tika izraisīti plūdi un nodarīts kaitējums apkārtējai videi.

6.3. Ūdensapgāde un notekūdeņu apsaimniekošana

SIA "Tukuma ūdens" nodrošina dzeramā ūdens ieguvī, sagatavošanu un piegādi patērētājiem, kā arī kanalizācijas notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu Tukuma pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtās. SIA „Tukuma ūdens” veic arī pilsētas lietus kanalizācijas sistēmas apkalpošanu. Novada pagastu un ciemu teritorijās šos pakalpojumus veic SIA "Komunālserviss TILDe". Novada teritorijā ir arī vietas, kur ir individuāla ūdensapgāde (akas, spices) un izsmeļamās bedres.

Pēc VVD mājaslapā pieejamās informācijas SIA "Komunālserviss TILDe" ir izsniegtas 13 B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas:

- Slampes ciema (Slampe, Slampes pagasts) nodrošināšana ar komunālajiem pakalpojumiem – dzeramā ūdens apgāde, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas;
- Degoles pagasta Vienības ciema nodrošināšana ar komunālajiem pakalpojumiem - dzeramais ūdens, siltumapgāde, notekūdeņu savākšana un attīrīšana;
- Sēmes ciema (Sēmes pagasts) nodrošināšana ar komunālajiem pakalpojumiem - dzeramais ūdens, siltums, notekūdeņu savākšana un attīrīšana (bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas);
- Irlavas ciema (Irlavas pagasts) nodrošināšana ar komunālajiem pakalpojumiem - centralizēta ūdens apgāde un kanalizācijas pakalpojumi (bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas);
- Lestenes ciema (Lestenes pagasts) nodrošināšana ar komunālajiem pakalpojumiem - dzeramā ūdens apgāde, kā arī ar notekūdeņu savākšana un attīrīšana;
- Pienavas ciema bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, Pienava, Džūkstes pagasts;

- Džūkstes ciema (Džūkstes pagasts) nodrošināšana ar komunālajiem pakapojumiem - dzeramā ūdens apgāde, kā arī ar notekūdeņu savākšana un attīrīšana (bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas);
- Lancenieku ciema (Džūkstes pagasta) bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas;
- Zentenes pagasta bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, Zentenē, Zentenes pagastā;
- Tumes ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, Tume, Tumes pagasts - bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas;
- Ozolnieku ciemata notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, Ozolniekos, Slampes pagastā - bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas;
- Sātu ciema (Sāti, Irlavas pagasts) bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas;
- Vasku ciema (Vaski, Irlavas pagasts) nodrošināšana ar komunālajiem pakapojumiem - dzeramā ūdens apgāde, bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas.

SIA "Tukuma ūdens" izsniegta B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Tukuma pilsētas bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtai.

Tukuma pilsētā atrodas 12 ūdens ieguves avoti - artēziskās akas. SIA „Tukuma ūdens” pārziņā ir 3 ūdensapgādes sistēmas ar dzeramā ūdens sagatavošanas stacijām - Centra, Lauktechnikas un Jauntukuma. Pilsētā ir divi ūdenstorni.

Tukuma pilsētas kanalizācijas sistēma sastāv no pašteses kanalizācijas tīkla, kanalizācijas sūkņu stacijām, kanalizācijas spiedvadiem un notekūdeņu attīrīšanas iekārtām „Tīle”. Pēc attīrīšanas notekūdeņu attīrīšanas iekārtās „Tīle” notekūdeņi tiek novadīti Sloceņu upē.

Plašākie ūdensapgādes tīkli atrodas Tukuma pilsētā 102,4 km (situācija uz 31.12.2018.).

Ūdensapgādes inženiertīklu garums uz 31.12.2018. Tukuma novada ciemu teritorijās:

Tume - 7.62 km, Vienība - 1.269 km, Irlava - 4.54 km, Vaski - 1.18 km, Lestene - 3.845 km, Pienava - 3.127 km, Lancenieki - 2.1 km, Slampe - 6.353 km, Ozolnieki - 2.385 km, Sēme - 4.8 km, Kaive - 1.02 km, Zentene - 1.454 km, Džūkste - 8.022 km. Tukuma pagasta teritorijās kopā ir 14 atdzelžošanas stacijas pa vienai katrā ciemā, Tumē divas. Ūdenstornis tiek izmantots tikai Slampē, citur ir tikai spiedkatli. Kopā ciemu teritorijās ir 15 artēziskie urbumi. Lestēnē 2015.gadā projekta ietvaros tika tamponēts viens (vecais) urbums.

Kanalizācijas tīklu garums uz 31.12.2018. Tukuma pilsētā ir 110,7 km.

Kanalizācijas pašteses inženiertīklu garums uz 31.12.2018. Tukuma novada ciemu teritorijās: Tume - 6.511 km, Vienība - 1.45 km, Irlava - 3.34 km, Vaski - 1.254 km, Sāti - 0.436 km, Lestene - 3.368 km, Pienava - 3.556 km, Lancenieki - 2.083 km, Slampe - 5.567 km, Ozolnieki - 2.88 km, Sēme - 2.55 km, Zentene - 0.56 km, Džūkste - 7.277 km.

Kanalizācijas spiedvadu garums uz 31.12.2018. Tukuma novada ciemu teritorijās: Irlava - 0.635 km, Sāti - 0.445 km, Lestene - 0.45 km, Pienava - 0.318 km, Lancenieki 0.024 km, Slampe - 0.04, Džūkste - 1.215 km. Kopā Tukuma novada ciemu teritorijās ir 12 notekūdeņu attīrīšanas iekārtas.

Tukuma pilsētā centralizētās ūdensapgādes tīklu garums uz 2018. gadu ir 102,4 km (plānošanas dokumenta ieviešanas sākumā 36,4 km), kanalizācijas infrastruktūras tīklu garums (ieskaitot sadzīves un lietus kanalizācijas tīklus) uz 2018. gadu ir 110,7 km (plānošanas dokumenta ieviešanas sākumā 42,41 km).

Tā kā Tukuma pilsēta dzīvo vairāk kā puse Tukuma novada iedzīvotāju (~61%, 2018. gada dati), pozitīvi vērtējams tas, ka realizēti vairāki ūdenssaimniecības un kanalizācijas projekti, līdz ar to centralizētai infrastruktūrai piesaistot vairāk fizisko un juridisko personu, tādā veidā nodrošinot augstāku virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti. Paplašināti arī centralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli pagastu teritorijās.

Tukuma pilsētā **2013. gadā** realizēts ūdenssaimniecības projekts, kura ietvaros pieslēgtas 95% no esošajām mājsaimniecībām centralizētai ūdensapgādei un saimnieciskajai kanalizācijai. Tādējādi būtiski samazināts lokālo kanalizācijas sistēmu skaits, tiešā Slocenes upes tuvumā.

2014. gadā īstenots projekts *Ūdenssaimniecības attīstība Lestenes pagastā, kā arī Tukuma novada Slampes ciema ūdenssaimniecības sakārtošana.*

2014. gadā uzsāktā SIA „Tukuma ūdens” ūdenssaimniecības attīstības projekta *“Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Tukumā, II. kārtā”* plānošanas periodam no 2014. - 2020.gadam, būvdarbi pabeigti 2019. gada pavasarī un objekts nodots ekspluatācijā. Projekta viena no prioritātēm bija kanalizācijas pieslēgumu izbūve teritorijās, kur tas ir tehniski un ekonomiski pamatojami. Projekta mērķis - attīstīt un uzlabot kanalizācijas sistēmas. Projekta ietvaros izbūvēti 2,257 kilometri jauni kanalizācijas tīkli un pārbūvēti 0,123 kilometri esošie kanalizācijas tīkli. Pēc projekta realizācijas 99,5 % Tukuma pilsētas aglomerācijā dzīvojošiem iedzīvotājiem ir iespēja pieslēgties centralizētās kanalizācijas sistēmai.

2015. gadā īstenots projekts *Ūdenssaimniecības attīstība Tukuma novada Džūkstes pagasta Džūkstes ciemā.*

2018. gadā veikta Slampes dīķa teritorijas labiekārtošana.

Arī 2019. gadā plānots veikt vairākus ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumu projektus.

Ņemot vērā SIVN rekomendāciju, 2015. gadā Tukuma novada Dome pieņēmusi saistošos noteikumus Nr.22 (pēdējie grozījumi 18.12.2017.) *Par pašvaldības līdzfinansējumu īpašumu pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai Tukuma novadā pēc iedzīvotāju (dzīvojamo ēku īpašnieku vai pārvaldnieku) ierosinājuma.*

Zemāk sniegta informācija par fizisko personu skaita izmaiņām, kas piesaistīti centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijas pakalpojumiem Tukuma pilsētā.

Fizisko personu skaits, kas piesaistīti centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai Tukuma pilsētā

Tabula Nr.6.3.1.

	Ūdensapgāde	Kanalizācija
2015. gads	14 969	14 967
2016. gads	15 034	15 143
2017. gads	15 110	15 080

2018. gads	15 210	15 081
------------	--------	--------

Avots: SIA "Tukuma ūdens"

Ar juridiskām personām SIA "Tukuma ūdens" par ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem ir noslēgti 360 līgumi.

Pēc tabulā Nr.6.3.1. sniegtās informācijas redzams, ka centralizētai ūdensapgādei un kanalizācijas pakalpojumiem pieslēgto cilvēku skaits palielinās.

Ūdens pieslēgumu skaits (ūdens ievadi) uz 31.12.2018. (tie ir pieslēgumi, nevis personu skaits) Tukuma novada ciemu teritorijās: Tume - 119, Vienība - 25, Irlava - 59, Vaski - 17, Lestene - 34, Pienava - 36, Lancenieki - 23, Slampe - 63, Ozolnieki - 27, Sēme - 47, Kaive - 12, Zentene - 24, Džūkste - 84.

Notekūdeņu izvadu skaits (tie ir pieslēgumi, nevis personu skaits) uz 31.12.2018. Tukuma novada ciemu teritorijās: Tume - 107, Vienība - 20, Irlava - 59, Vaski - 17, Sāti - 7, Lestene - 34, Pienava - 30, Lancenieki - 18, Slampe - 74, Ozolnieki - 28, Sēme - 22, Zentene - 7, Džūkste - 59.

Monitoringa ziņojuma apakšpunktā 6.2. *Virszemes ūdeņu kvalitāte* sniegta informācija par paliekošo piesārņojumu no NAI (tabula Nr.6.2.4.) un virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums Tukuma novadā (tabula Nr.6.2.3.).

Pēc LVĢMC datiem 2018. gadā Tukuma novadā ir 25 bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar kopējo jaudu 8842 tūkst.m³/dnn (divas no tām atrodas Tukuma pilsētā, pārējās novada pagastos – Degoles pag. (2), Džūkstes pag. (4), Irlavas pag. (3), Jaunsātu pag. (2), Lestenes pag. (1), Pūres pag. (4), Slapmes pag. (2), Sēmes pag. (1), Tumes pag. (2), Zentenes pag. (2)); 5 mehāniskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ar kopējo jaudu 168 tūkst.m³/dnn (Džūkstes pag. (1), Pūres pag. (2), Slampes pag. (1), Tumes pag. (1)); ķīmiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Tukuma novadā nav.

Tukuma pilsētā ir atsevišķas vietas, kur nav ekonomiski pamatoti būvēt centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas (uz 2018. gadu tās ir līdz 5% mājāsaimniecību), līdz ar to, vērtējot situāciju kopumā, pozitīvs ir fakts, ka tomēr lielākā daļa pilsētas iedzīvotāju ir pieslēgti centralizētajiem ūdens un kanalizācijas tīkliem.

Tāpat kā iepriekš, vietās, kur nav izbūvētas centralizētās kanalizācijas sistēmas iedzīvotāji un uzņēmumi notekūdeņus uzkrāj speciāli izbūvētās krājvertnēs, kuru saturs tiek izvests uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (NAI).

SIA "Tukuma ūdens" plānošanas dokumenta īstenošanas laikā ir veicis neapsaimniekoto un pamesto urbumu tamponēšanu, līdz ar to piesārņojuma gadījumā ir novērsts risks piesārņot pazemes ūdeņus.

Lai iegūtu informāciju par dzeramā ūdens nekaitīgumu un kvalitāti, tā atbilstību noteikumu prasībām, kā arī par iespējamām pārmaiņām dzeramā ūdens kvalitātē, SIA „Tukuma ūdens” tiek īstenots dzeramā ūdens monitorings, kas tiek saskaņots ar Latvijas Republikas Veselības inspekciju, regulāri veicot dzeramā ūdens kvalitātes pārbaudes laboratorijā. Pēc SIA "Tukuma ūdens" mājaslapā pieejamās informācijas⁴ par dzeramā ūdens kvalitāti laika posmā no 2014. – 2018. gadam ieskaitot, dzeramais ūdens atbilst ķīmisko, fizikāli ķīmisko un mikrobioloģisko rādītāju normatīviem.

⁴ <http://tukumaudens.lv/index.php/dzerama-udens-kvalitate>

Saskaņā ar Valsts statistikas pārskatu „Nr.2 - Ūdens” tabulā Nr.6.3.2. sniegts ūdens ņemšanas raksturojums no 2014. – 2018. gadam ieskaitot Tukuma novadā.

Ūdens ņemšana Tukuma novadā

Tabula Nr.6.3.2.

Tukuma novads/gads	Kopā ņemtais no dabīgajiem ūdens avotiem (tūkst.m ³)	Kopā (tūkst.m ³)	Vietu skaits (tūkst.m ³)	T.sk. izmērīts (tūkst.m ³)	Virszemes (tūkst.m ³)	Pazemes (tūkst.m ³)	Lietus ūdeņi (tūkst.m ³)
2014. gads	1780,165	1272,599	60	1272,599	0	1272,599	507,566
2015. gads	1663,238	1243,113	59	1243,113	0	1243,113	420,125
2016. gads	1728,753	1249,391	60	1249,391	0	1249,391	479,362
2017. gads	1961,496	1281,91	59	1281,91	0	1281,91	679,586
2018. gads	1666,767	1376,393	56	1376,393	0	1376,393	290,374

Avots: LVGMC

Pēc tabulā Nr.6.3.2. sniegtās informācijas redzams, ka iegūtais pazemes ūdens daudzums pēdējo gadu laikā ir bijis vienmērīgs (virs 1200,00 tūkst.m³), izņemot 2018. gadu, kad pazemes ūdens ieguves daudzums bija virs 1350,00 tūkst.m³. Vislielākais lietus ūdens ņemšanas daudzums novērojams 2017. gadā, bet viszemākais 2018.gadā.

Tabulā Nr.6.3.3. sniegts ūdens sadalījums pēc lietojuma veida (ražošanas vajadzībām, komunālajām un saimniecības vajadzībām, atgriezeniskās sistēmas, ūdens zudumi) Tukuma novadā laika posmā no 2014. – 2018. gadam ieskaitot.

Ūdens izmantošana Tukuma novadā

Tabula Nr.6.3.3.

Tukuma novads/gads	Kopā (tūkst.m ³)	T.sk. ražošanas vajadzībām (tūkst.m ³)	T.sk. komun.,sadzīves vajadzībām (tūkst.m ³)	Atgriezeniskās sistēmās (tūkst.m ³)	Ūdens zudumi (tūkst.m ³)
2014. gads	1118,396	391,438	726,958	23	158,695
2015. gads	1100,384	413,828	686,556	12,427	145,925
2016. gads	1120,965	398,451	722,514	1,17	151,014
2017. gads	1155,876	418,518	737,358	2,3	142,467
2018. gads	1291,45	423,798	867,652	0	108,134

Avots: LVGMC

Pēc tabulā Nr.6.3.3. sniegtās informācijas redzams, ka no kopēja ūdens daudzuma visvairāk ūdens tiek patērēts komunālajām un sadzīves vajadzībām, kam seko ražošanas sektors. Pēdējos trīs gados vērtējama tendence, ka patērētā ūdens daudzums pieaug gan ražošanas vajadzībām, gan komunālajām un sadzīves vajadzībām. No 2016. gada pakāpeniski samazinās ūdens zudumi, ar izteiktāku lēcieni 2018. gadā. Ūdens zudumu samazinājums izskaidrojams ar to, ka katru gadu tiek attīstīts ūdenssaimniecības sektors – jaunu ūdensvadu izbūve, sekošana līdzī ūdens sagatavošanas staciju darbam un skaitītāju rādījumiem, tiek veiktas hidrantu pārbaudes, komercuzskaites mēraparātu uzstādīšana un nomaiņa pakalpojuma lietotājiem, brīvkrānu likvidēšana u.tml.

Kopumā vērtējot centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstību plānošanas dokumenta īstenošanas laikā Tukuma pilsētā, kā arī novadā vērojama

pozitīva tendence. Īstenoti vairāki projekti, tiek veikts regulārs monitoringa (gada monitoringa pārskati), katru gadu pieaug centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai pieslēgto fizisko un juridisko personu skaits, kā arī perspektīvā tiek plānoti jauni attīstības projekti. Sīkāku informāciju par Tukuma pilsētā veiktajiem svarīgākajiem pasākumiem pārskata gados un plānoto attīstību turpmāk var apskatīt SIA “Tukuma ūdens” gada pārskatos⁵.

Nav datu par iespējamo piesārņojumu vidē no Tukuma novada ciemu un lauku teritorijā esošajām māsaimniecībām un citiem objektiem, kas nav pieslēgti centralizētajai kanalizācijas sistēmai. Lai uzlabotu decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu novada teritorijā 25.11.2018. pieņemti Tukuma novada saistošie noteikumi Nr.17 *“Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību Tukuma novada pašvaldībā”*.

6.4. Gaisa kvalitāte

Tukuma novada teritorijā gaisa kvalitātes novērojumi valsts vides monitoringa ietvaros netiek veikti. Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā LVĢMC nav konstatējis negatīvas gaisa kvalitātes izmaiņas, vai draudus normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pārsniegšanai. Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā nav veikta gaisa kvalitātes kontrole, tādēļ tiešu datu par gaisa kvalitātes izmaiņām novada teritorijā nav.

Gaisa piesārņojums lielākoties rodas no antropogēnās slodzes - sadedzināšanas iekārtām (katlu mājām), ražošanas procesiem, kas emitē piesārņojošās vielas gaisā, degvielas uzpildes stacijām, lauksaimniecības un transporta. Tukuma novada teritorijā ir reģistrēti vairāk kā 2385 uzņēmumi un saimnieciskās darbības veicēji (Lursoft dati uz 2018. gadu)⁶. Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaita izmaiņas pa gadiem plānošanas dokumenta ieviešanas laikā attēlotas tabulā Nr.6.4.1.

Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaita izmaiņas pa gadiem

Tabula Nr.6.4.1.

Nr.p.k.	Gads	Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits
1.	2017	2222
2.	2016	2319
3.	2015	2195
4.	2014	2078

Avots: CSP dati⁷, dati par 2018.gadu nebija publicēti (skatīts 14.08.2019.)

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2017. gadā ekonomiski aktīvi bija 2222 dažāda veida saimnieciskās darbības veicēji, tai skaitā 853 fiziskas personas – saimnieciskās darbības veicēji, 216 zemnieku un zvejnieku saimniecības, 158 individuālie komersanti, 838 komercsabiedrības (tirgus sektors), 12 fondi, nodibinājumi un biedrības (tirgus sektors), 3 komercsabiedrības (ārpus tirgus sektors), 109 fondi, nodibinājumi un biedrības (ārpus tirgus sektors), 33 pašvaldību budžeta iestādes. Salīdzinot datus pa gadiem, redzams, ka no 2014. – 2016. gadam ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits pieauga, savukārt, 2017. gadā vērojams to samazinājums.

⁵ <http://tukumaudens.lv/index.php/strukutra/parskati>

⁶ https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100016261&id=516&year=2018

⁷ https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/uzn/uzn_01_skaits/SRG010.px/table/tableViewLayout1/

Laika posmā no 2014. – 2018. gadam ieskaitot Tukuma novadā izsniegtas 18 B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas un viena A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja, tai skaitā, degvielas uzpildes stacijas, notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, nolietotu transportlīdzekļu demontāža un apstrādes uzņēmums, dalīti savākto šķirotu atkritumu šķirošana un pārkraušana un nolietoto riepu uzglabāšana un smalcināšana (atkritumu pārstrādes komplekss), atkritumu apsaimniekošana, pārtikas produktu ražošana, koģenerācijas stacijas, cūkkopības komplekss (A kategorija), tērauda būvkonstrukciju ražošana, ķīmiskā tīrītava un veļas mazgātava, zivju un gaļas pārstrādes ražotne. Nepieciešamības gadījumā A un B kategorijas piesārņojošās atļaujas saņemšanas procesā ir veikta piesārņojuma izkliedes modelēšana un izstrādāts Stacionāro piesārņojuma avotu emisijas limitu projekts vai smaku projekts. Nevienā gadījumā netiek prognozēts normatīvajos aktos noteikto gaisa kvalitātes robežvērtību sasniegšana vai pārsniegšana. Atļaujās noteikto prasību ievērošanu kontrolē Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā pārvalde.

Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā savu darbību turpina:

- **Siltumenerģijas ražošana:** SIA “Tukuma siltums” (2019. gadā pārskatīta piesārņojošās darbības atļauja) un AS “Komforts Industries”;
- **Metāla ražošanas un apstrāde:** SIA “CSK Steel”, SIA “Skonto Plan Ltd”, kas nodarbojas ar metālapstrādi, 2017. gadā izsniegtajā B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā veikti grozījumi - melno metālu ražotnes ceha darbības pārtraukšana, emisijas avotu skaita samazināšanās, jaunu bioloģisko notekūdeņu attīrīšanas iekārtu uzstādīšana, līdz ar to uzlabojot uzņēmuma sniegumu vides jomā;
- **Bitumena emulsijas rūpnīca** SIA „Ceļu Emulsija-HL”;
- **Ķīmiskā rūpniecība** SIA „UNITED OILS”;
- **Pārtikas rūpniecība** AS “Tukuma piens”, SIA “Puratos Latvia”. Lai uzlabotu novadāmo notekūdeņu kvalitāti (mazinātu piesārņojošo vielu koncentrācijas) AS “Tukuma piens” 2017. gadā saņemti tehniskie noteikumi priekšattīrīšanas iekārtu izbūvei un pabeigta iekārtu projektēšana, 2018. gadā veikta iekārtu izbūve un uzstādīšana, vēl nepieciešama iekārtu ieregulēšana un nodošana ekspluatācijā, ko plānots pabeigt 2019. gadā.
- **Lopbarības ražotāji:** SIA „Vilomix Baltic” (iepriekš SIA “Baltic Feed”), AS “Tukuma straume” lopbarības un speciālās dzīvnieku barības ražotājs;
- **Asfaltbetona rūpnīca:** SIA “STRABAG”.

Saimniecisko darbību pārtraucis SIA „Tukuma gaļas kombināts LAT”, SIA “R Soft Ražotājs” (zivju miltu cehs), tā vietā darbojas SIA “Belkovit” (zivju miltu cehs). No 2019. gada maija darbību pārtrauksi arī Degoles pienotava SIA “Edaks”.

Tukuma pilsētā 2016. gadā darbību uzsākusi SIA “Lindstrom Prodem” tekstila izstrādājumu ražotne. Tumes, Slampes, Džūkstes un Degoles pagastos 2017. gadā darbību uzsākušas SIA “Golden Eagle” koģenerācijas stacijas, kurām arī izsniegti C kategorijas apliecinājumi.

Atbilstoši VVD Ventspils reģionālās vides pārvaldes sniegtajai informācijai, plānošanas dokumenta īstenošanas laikā nācies saskarties ar šādiem problēmjasautājumiem: radītā notekūdeņu slodze (AS “Tukuma piens”), konstatēta neatbilstoša kūtsmēsļu apsaimniekošana (gruntsūdeņu piesārņojums, gaisa kvalitātes pasliktināšanās, smakas), vietām piesārņotas teritorijas ar atkritumiem, iedzīvotāju sūdzības uz vides SOS par SIA “Daiļrade-Koks” neidentificētu atkritumu dedzināšanu (sūdzības par

dūmiem un smakām). Pamatojoties uz saņemtajām sūdzībām par SIA “Daiļrade-Koks”, ticis uzstādīts jauns ūdenssildāmais katls. Melno dūmu izraisītājs bija iepriekšējā katla neatbilstošais tehniskais stāvoklis. Tukuma novada pagastos vairākās vietās uzstādītas jaunas bioloģiskās attīrīšanas iekārtas.

Saimniecisko darbību veicēji, kam izsniegtas piesārņojošās darbības atļaujas, atbilstoši atļaujas nosacījumu prasībām, veic pārskatu par atļaujas nosacījumu izpildi un monitoringa rezultātiem sagatavošanu un iesniegšanu VVD reģionālajai vides pārvaldei un Tukuma novada Domei.

Siltumapgāde Tukuma novadā

SIA „Tukuma Siltums” apkalpošanā Tukuma pilsētā ir četras katlu mājas:

- Asteru iela 6 (kopējā ievadītā siltuma jauda - 23,52 MW – atbilstoši B kategorijā norādītajam) un Zemītes iela 5 (kopējā ievadītā siltuma jauda 6,04 MW – atbilstoši B kategorijā norādītajam). Abās katlu mājās kā kurināmais tiek izmantots koksnes šķelda. Asteru ielas 6 katlu māja nodrošina siltuma un karstā ūdens piegādi Tukuma pilsētas centrālās daļas dzīvojamām mājām, administratīvām ēkām un uzņēmumiem.
- Smārdes iela 1 un Smārdes iela 2c (kurināmais propāna gāze).

Kopējais SIA “Tukuma Siltums” siltumapgādes tīklu garums ~ 13,20 km.

AS “Komforts Industries” nodrošina Tukuma pilsētas mikrorajonu “Jauntukums” un AS “Komforts Industries” metālapstrādes cehu ar centralizēto siltumapgādi. Katlu mājas ievadītā siltuma jauda atbilstoši izsniegtajai B kategorijas atļaujai ir 5,88 MW, kā kurināmais tiek izmantota koksnes šķelda.

SIA “Tukuma Siltums” siltumapgādes energoefektivitātes paaugstināšanai veiktie darbi plānošanas dokumenta īstenošanas laikā atspoguļoti tabulā Nr.6.4.2.

SIA “Tukuma Siltums” siltumapgādes energoefektivitātes paaugstināšanai veiktie darbi

Tabula Nr.6.4.2.

Nr.p.k.	Darbu veids	Īstenošanas laiks
1.	Asteru iela 6 Katlu mājas ūdens ķīmiskās sagatavošanas iekārtas modernizācija	2014. gads
2.	Zemītes ielas 5 Katlu mājas rekonstrukcija	2014. gads
3.	Siltumtīklu rekonstrukcija Smilšu ielā	2016. gads
4.	Siltumtrases maģistrāles nomaiņa Zemītes iela 5	2016. gads
5.	Siltumtrases pievada nomaiņa, Talsu iela 4	2017. gads
6.	Siltumtrases pievada nomaiņa, Meža iela 4	2017. gads
7.	Siltumtīklu “ieguldīšana” zemē Kurzemes iela 4	2018. gads
8.	Uzņēmuma remontbrigādes bāzes ēkas Kurzemes ielā 4 demontāža	2018. gads
9.	Kurzemes ielas maģistrālo siltumtīklu rekonstrukcija	2018. gads

Avots: SIA “Tukuma Siltums”

SIA “Tukuma Siltums” centralizētajai siltumapgādei pievienotie patērētāji laika posmā no 2014. – 2018. gadam ieskaitot atspoguļoti tabulā Nr.6.4.3.

SIA "Tukuma Siltums" centralizētajai siltumapgādei pievienotie patērētāji

Tabula Nr.6.4.3.

Nr.p.k	Adrese	Patērētājs
2014. gads		
1.	Baložu iela 3 dzīv.māja	Biedrība "Baložu nams"
2.	Smilšu iela 38 dzīv.māja	Biedrība "Saules nami"
3.	Baložu iela 6 dzīv.māja	Privātpersona
4.	Pasta iela 11, Dārzniecības iela 2a	SIA "Amatnieks"
5.	Tehnikas iela 3	SIA "Akcents"
6.	Kurzemes iela 48	SIA "ALB"
7.	Brīvības lauk.3	IK "Salons Jums"
8.	Rīgas iela 2a	Privātpersona
2015. gads		
9.	Meža iela 28	SIA "G.B.Īpašumi"
10.	Spartaka 1c	Privātpersona
2016. gads		
	Kurzemes 2a	SIA "Megomers"
	Tehnikas iela 3	SIA "Transports LTD"
	Pils iela 22	SIA "MH Projekti"
	Strēlnieku iela 43	SIA "Fonterprof"
	Smilšu iela 38a - dzīv.māja	Dzīvokļu biedrība "Smilšu Nams"
	Melnežera iela 3	SIA "Lingstrom Prodem"
2017. gads		
	Raiņa iela 18	SIA "Bajards"
	Dārza iela 4/6-dzīv.māja	Privātpersona
	Jāņa iela 3	SIA "LTS zinātne"
2018. gads		
	Spartaka iela 1c-2	Privātpersona

Avots: SIA "Tukuma Siltums"

Plānošanas perioda laikā Tukuma novadā realizēti arī vairāki projekti (skatīt monitoringa ziņojuma pielikumu Nr.1 un 6.4.2. tabulu), lai mazinātu ietekmi uz gaisa kvalitāti un klimata pārmaiņām – siltumtīklu rekonstrukcija, katlu māju rekonstrukcija, elektromobiļu iegāde Tukuma novada Domes darbinieku vajadzībām, kompleksi risinājumi ēku energoefektivitātes uzlabošanai, EURONET 50/50 max – projekta mērķis veicināt ilgtspējīgu enerģijas politiku (sasniegt izvirzītos vietējos klimata un enerģētikas mērķus), Zaļā iepirkumu organizēšana, lai sasniegtu energoefektīvu rezultātu.

Tukuma novada Dome ir izvirzījusi mērķi līdz 2020. gadam samazināt oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas Tukuma pilsētā par 20% attiecībā pret 2000. gadu. Šis mērķis ir nostiprināts Tukuma pilsētas ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānā 2011.-2020. gadam, kas ar 2011. gada 25. augusta lēmumu tika apstiprināts Tukuma novada Domē.⁸

Tukuma novada Dome saņēmusi auditoru firmas SIA "BM TRADA Latvija" izsniegtu sertifikātu par starptautiski akreditētas energopārvaldības sistēmas ieviešanu atbilstoši ISO 50001:2018 standarta prasībām. Saņemtais sertifikāts apliecina, ka

⁸ <https://tukums.lv/lv/tukuma-novada-pasvaldiba-1/normativie-akti/energoparvaldiba>

Tukuma novada pašvaldība ir orientēta uz energoresursu taupību un energoefektivitātes veicināšanu novadā.⁹

Īstenoti vairāki ceļu un ielu infrastruktūras projekti.

Emisiju daudzuma sadalījums no iekārtām pēc to veida un emisiju daudzuma Tukuma novada teritorijā 2018. gadā atspoguļots tabulā Nr.6.4.4.

Emisiju daudzums 2018. gadā pēc iekārtu veida

Tabula Nr.6.4.4.

Iekārtu veids	Emisiju daudzums (t/a)	Iekārtu skaits
Gaistošos organiskos savienojumus (GOS) emitējošās iekārtas un GOS emitējošās iekārtas, kurās izmanto GOS saturošus šķīdinātājus	58 308 157 499,2543	84
Visas pārējās iekārtas	90,4204	97
Sadedzināšanas iekārtas	5 116,572	186
Sadedzināšanas iekārtas, kas tiek izmantotas specifiskiem ražošanas objektiem	1 256,1092	60
Kopā	58 308 163 962,3559	427

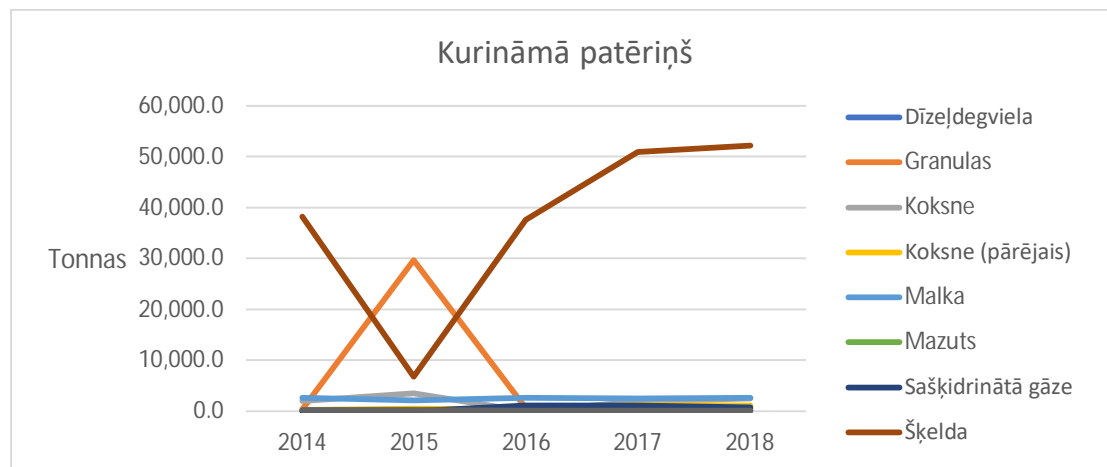
Avots: LVĢMC

Salīdzinot tabulas Nr.6.4.4. datus ar 2013. gadu, kas norādīti plānošanas dokumenta Vides pārskatā, ievērojami pieaudzis GOS emitējošo iekārtu emisiju daudzums. Emisiju daudzums no GOS emitējošām iekārtām pieaudzis sākot ar 2016.gadu (savukārt iekārtu daudzums samazinājies par 49, no 133 uz 84 iekārtām). Visu pārējo iekārtu emisijas ir samazinājušās, kaut arī emitējošo iekārtu daudzums ir palielinājies par 30. Pēc 2018. gada datiem palielinājies sadedzināšanas iekārtu daudzums un arī to radītās emisijas, pieaugums par ~ 600 t/a. Samazinājies to sadedzināšanas iekārtu daudzums, kas tiek izmantotas specifiskiem ražošanas objektiem (no 80 uz 60 iekārtām), kā arī to radītās emisijas (samazinājums par ~ 2927 t/a). Kopumā vērtējot plānošanas periodu, iekārtu daudzums nedaudz ir samazinājies (par 14 iekārtām), bet emisiju daudzums no iekārtām ir pieaudzis, tieši no GOS emitējošām iekārtām, kas rada vislielāko emisiju īpatsvaru.

Pēc LVĢMC mājaslapā pieejamās informācijas (statistikas pārskati 2-Gaiss kopsavilkumi) apskatot datus par kurināmā izmantošanu (siltuma vai elektroenerģijas ražošanai, tehnoloģiskajiem procesiem) Tukuma novadā laika posmā no 2015. – 2018. gadam, visvairāk tiek patērēta šķelda (virs 37 000 tonnām gadā). Šķeldas izmantošanas daudzums būtiski samazinājies 2015. gadā, kad tā aizstāta ar granulām. Laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam šķeldas patēriņš pakāpeniski pieaug. Otrajā vietā aiz šķeldas tiek izmantota koksnes vai malka (~ 2000 tonnas gadā). Pārējā kurināmā veidi: granulas, dīzeļdegviela, mazuts, sašķidrināta gāze, tiek izmantoti ~ no 100 līdz 1 000 tonnām gadā (attēls Nr.6.4.1.). Attēlā nav redzams dabasgāzes un cita kurināmā veids patēriņš, jo LVĢMC statistikas pārskatos to patēriņš it norādīts tūkst.m³. Dabasgāze laika posmā no 2014. – 2018. gadam patērēta ~ 1000 tūkst.m³ gadā, izņemot 2016. un 2017. gadu. 2016. gadā dabasgāze nav patērēta vispār, bet

⁹ <https://tukums.lv/lv/157-novada-pavaldba/8982-tukuma-novada-ieviesta-energoparvaldibas-sistema>

2017. gadā 0.054 tūkst.m³. Cita kurināmā patēriņš ir no 3400 līdz 4000 tūkst.m³ gadā. Kopumā prognozējams, ka arī turpmāko gadu laikā turpinās pieaugt enerģētiskās koksnes izmantošana.

Attēls Nr.6.4.1. Kurināmā patēriņš (Avots: LVĢMC)

Emisiju apjoms no 2014. gada ir ar tendenci palielināties. Vērtējot kopējo attīrīto emisiju daudzumu laika posmā no 2014. – 2018. gadam tas ir no 72 – 88 %. Tieši 2018. gadā, kad ir veidojušās visvairāk emisijas, attīrīts % visvairāk, kas ir 88 %. Tas noteikti ir izskaidrojams ar jaunu tehnoloģisko risinājumu ieviešanu, kas ir efektīvāki par iepriekšējiem (skatīt tabulu Nr.6.4.5.).

Emisiju attīrīšana Tukuma novadā

Tabula Nr.6.4.5.

Gads	Izplūde no avota (t/gadā)	Novadīts uz gaisa attīrīšanas iekārtām (t/gadā)	No gaisa attīrīšanas iekārtām (t/gadā)		Emisijas gaisā (t/gadā)
			Attīrīts	Utilizēts	
2014	139,2606	139,256	115,2749	115,2749	23,9857
2015	268,6005	268,6545	213,74	213,103	54,8605
2016	235,2748	235,2746	188,625	188,625	46,6498
2017	240,5039	240,5039	171,9698	171,9698	68,5341
2018	482,3858	482,3858	424,8746	424,8746	57,5112

Avots: LVĢMC

Atbilstoši LVĢMC mājaslapā sniegtajai informācijai, apskatīts arī piesārņojošo vielu emisiju daudzums, skatīt tabulu Nr.6.4.6. Tabulā atspoguļoti nozīmīgāko emisiju daudzumi, kas rada ietekmi uz gaisa kvalitāti.

Piesārņojošo vielu emisijas Tukuma novadā

Tabula Nr.6.4.6.

Gads	Izmeši, t/gadā								
	Iekārtu skaits	GOS	CO ₂	CO	PM ₁₀	PM _{2.5}	NO ₂	NO _x (slāpekļa oksīdi)	SO ₂
2014	274	27.57	7190.38	148.28	39.18	6.41	53.95	18.51	6.74
2015	296	18.31	7245.68	170.86	38.09	12.90	56.94	32.11	5.93
2016	326	57.55	7060.22	176.74	34.96	11.58	57.89	31.31	5.15
2017	317	71.06	6652.36	191.36	42.48	15.92	46.19	43.72	4.31
2018	324	62.96	6025.23	187.95	37.64	14.41	47.33	90.82	5.22

Avots: LVĢMC

Apsakot tabulā Nr.6.4.6. sniegtos emisiju daudzumus, redzams, ka Plānošanas perioda laikā ir pieaudzis iekārtu skaits, kas rada gaisa piesārņojumu, bet tas nav noteicošais rādītājs, lai vērtētu emisijas, jo vairākas nelielas iekārtas var radīt mazāk piesārņojuma, kā, piemēram, viena liela iekārta vai pretēji. Iekārtu skaita pieaugums liecina arī par to, ka uzlabojusies gaisa piesārņojošo vielu kontroles sistēma un uzskaitē, kontrolējot to vietās, kur iepriekš tas nav ticis veikts vai tikusi uzsākta jauna piesārņojošā darbība. Vērtējot vienu no būtiskākajām SEG gāzēm CO₂ redzams, ka tās daudzums ar katru gadu samazinās. Salīdzinot ar 2014. gadu, ievērojami ir pieaudzis GOS, NO_x un PM_{2.5} emisiju daudzums. Samazinājušās ir PM₁₀, NO₂, SO₂ emisijas.

Trūkst datu, lai novērtētu emisijas daudzuma izmaiņas, ko rada mobilie avoti – transports.

Uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, pieaug arī saimnieciskās darbības veicēju skaits, transporta intensitāte, līdz ar to parādās jauni piesārņojuma avoti. Kopējais gaisa piesārņojošo vielu apjoms no 2014. līdz 2018. gadam būtiski nemainās, jo daļa no piesārņojošo vielu emisijām ir samazinājušās, daļa pieaugušas.

Kopumā secināts, ka gaisa kvalitāte Tukuma novadā atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Katrai no izsniegtajām piesārņojošās darbības atļaujām tiek veikta kontrole un atskaišu sniegšana par faktiskajām emisijām, kas attiecīgi tiek salīdzinātas ar limitētajām.

Pašvaldības ieguldījums gaisa kvalitātes aizsardzībā pārskata periodā saistās ar energoefektivitātes pasākumiem, ilgtspējīgas enerģijas politikas veicināšanu, Zaļā iepirkuma praktizēšanu, pašvaldības autoceļu un ielu uzturēšanu, tai skaitā to atjaunošanas darbiem, tīrīšanu, novēršot putekļu emisijas, grants seguma ceļu asfaltēšanu. Plānošanas dokumenta īstenošanas gaitā nav konstatēta un netiek prognozēta gaisa kvalitātes pasliktināšanās.

6.5. Trokšņa līmenis

Plānošanas dokumentu īstenošanas laikā trokšņa līmeņu mērījumi novada teritorijā nav tikuši veikti. Trokšņa līmenis ir augstāks vietās, kur notiek aktīvāka saimnieciskā darbība, piemēram, ražošanas teritorijas un transporta pārvietošanās tuvumā.

Līdzīgi kā visā Latvijā, arī Tukuma novadā iedzīvotāju skaits sarūk gan negatīvas dabiskās kustības, gan migrācijas rezultātā, kas ir izteikti dominējoša. Lielākais iedzīvotāju skaits Tukuma novadā koncentrējies Tukuma pilsētā – 18 447, vismazākais iedzīvotāju skaits ir Zentenes pagastā – 504 (Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, turpmāk – PMLP, dati uz 01.07.2018.). Tā kā iedzīvotāju skaits samazinās, ar to radītā antropogēnā slodze uz vidi ir mazāka, tai skaitā trokšņa līmenis.

Apskatot VAS „Latvijas Valsts ceļi” mājaslapā pieejamos datus par satiksmes intensitāti¹⁰ secināms, ka tie ir mainīgi un Pārskata periodā pakāpeniski nepieaug vai nesamazinās, kā, piemēram:

- valsts galvenā autoceļa A9 Rīga-Skulte-Liepāja (posms P98 - P97) vidējā satiksmes intensitāte pa gadiem: 2014. gads (4107 automašīnas), 2015. gads (4058 automašīnas), 2016. gads (4478 automašīnas), 2017. gads (4500 automašīnas), 2018. gads (4394 automašīnas);
- valsts galvenā autoceļa A10 Rīga-Ventspils (posms P98 - V1442) vidējā satiksmes intensitāte pa gadiem: 2014. gads (4785 automašīnas), 2015. gads (5145 automašīnas), 2016. gads (4887 automašīnas), 2017. gads (4792 automašīnas), 2018. gads (5202 automašīnas).
- valsts nozīmes reģionālā autoceļa P104 Tukums - Auce - Lietuvas robeža (posms P121 - V1484) vidējā satiksmes intensitāte pa gadiem: 2014. gads (1028 automašīnas), 2017. gads (1260 automašīnu), 2018. gads (1589 automašīnas);
- valsts nozīmes reģionālā autoceļa P98 Jelgava (Tušķi) – Tukums (posms A9-A10) vidējā satiksmes intensitāte: 2016. gads (3188 automašīnas), 2017. gads (3512 automašīnas), 2018. gads (3005 automašīnas);
- valsts nozīmes reģionālā autoceļa P121 Tukums – Kuldīga (posms A10 - V1452) vidējā satiksmes intensitāte pa gadiem: 2014. gads (1823 automašīnas), 2016. gads (1949 automašīnas), 2017. gads (1766 automašīnas), 2018. gads (2408 automašīnas);
- valsts nozīmes reģionālā autoceļa P131 Tukums - Ķesterciems - Mērsrags – Kolka (posms Tukums – P128) vidējā satiksmes intensitāte pa gadiem: 2016. gads (2261 automašīna), 2017. gads (1517 automašīnas), 2018. gads (1093 automašīnas);
- valsts nozīmes reģionālā autoceļa P128 Sloka – Talsi (posms P131 - V1401) vidējā satiksmes intensitāte pa gadiem: 2013. gads (621 automašīna), 2016. gads (577 automašīnas), 2018. gads (546 automašīnas).

Izstrādātais Rīcības plāns vides trokšņa samazināšanai valsts autoceļu posmiem 2019.-2023. gadam, neietver Tukuma novada teritoriju šķērsojošos valsts autoceļu posmus.

Atbilstoši Veselības inspekcijas Zemgales kontroles nodaļas sniegtajai informācijai Plānošanas perioda laika posmā ir saņemtas divas iedzīvotāju sūdzības par troksni Tukuma novada teritorijā:

- 2015. gadā sūdzība no dzīvojamās mājas „Druvas” iedzīvotājiem par nepārtrauktu troksni no esošās katlu mājas Druvā, Tumē, Tumes pagastā, Tukuma novadā. Pasākumi nav nepieciešami, jo sūdzība nav apstiprināta.

---

¹⁰ https://lvceļi.lv/informacija-un-dati_trashed/#satiksmes-intensitate

- 2018. gadā sūdzība no dzīvojamās mājas iedzīvotājiem Kalna ielā 7, Sēmē, Sēmes pagastā, Tukuma novadā par troksni no SIA „Timberex Group” zāģētavas. Pasākumi nav nepieciešami, jo ir panākta vienošanās ar iesnieguma iesniedzēju un uzņēmuma īpašnieku, lai zāģētava nestrādā vakara stundās.

Tukuma novada Domē iedzīvotāju sūdzības par trokšņa traucējumiem nav saņemtas.

SIA „SKY PORT” (iepriekš SIA "TUKUMS AIRPORT") 19.01.2018. izsniegta B kategorijas piesārņojošā darbība, kura aktualizēta atbilstoši esošajai situācijai – 1.izvērtētās alternatīvas realizācija (lidojumi visā diennakts periodā, regulārais lidojumu skaits aptuveni līdz 2176 lidojumiem, neierobežojot lidmašīnu maksimālo pacelšanās masu). Ņemti vērā veiktās IVN procedūras rezultāti (10.10.2016. izdots VPVB atzinums Nr.12 par lidlauka “Jurmala Airport” darbības paplašināšanas ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu), paredzētā darbība akceptēta Tukuma un Engures novada pašvaldībās un atļaujas sagatavošanas laikā priekšlikumi, iebildumi nav saņemti. Darbības rezultātā radīsies trokšņa emisiju līmeņa paaugstināšanās lidlaukā un tā tuvējā apkārtnē, bet ietekmes uz vidi novērtēšanas procedūras laikā netika identificēti normatīvo trokšņu robežvērtību pārsniegumi pieteikumā minētā lidojumu daudzuma ietekmē.

Balstoties uz augstāk sniegto informāciju, var secināt, ka trokšņa līmeņi nepārsniedz pirms Plānošanas dokumenta ieviešanas perioda trokšņu līmeņus, tādejādi arī nepārsniedzot MK 2014. gada 7. janvāra noteikumus Nr.16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” minētos robežlielumus.

Var secināt, ka būtisku izmaiņu nav un Plānošanas dokumenta ir bijusi neitrāla ietekme uz trokšņa līmeni Tukuma novada teritorijā.

6.6. Degradētās teritorijas, piesārņotās vietas

Plānošanas dokumentu īstenošanas laikā Tukuma novada teritorijā veikta divu degradēto teritoriju sakārtošana:

- Degradētās teritorijas sakārtošana zonā Melnezera iela - Laustiķis (Melnezera iela) – Tukuma pilsēta;
- Degradētās teritorijas sakārtošana Jauntukuma mikrorajonā (Slocenes iela) – Tukuma pilsēta.

2018. gadā noslēgta vienošanās ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru (CFLA) par Eiropas Savienības Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekta “Degradētās teritorijas sakārtošana zonā Lauktechnika–Tukums II” īstenošanu.

Piesārņoto/potenciāli piesārņoto vietu sanācijas pasākumi nav tikuši veikti.

Atbilstoši LVĢMC mājaslapā pieejamajai informācijai par Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru Tukuma novadā ir 4 piesārņotas vietas un 53 potenciāli piesārņotas vietas. Plānojot uzsākt saimniecisko darbību šajās teritorijās, jāveic nepieciešamie izpētes darbi. Vērtējot Pārskata periodu piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu skaits nav mainījies.

Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā ir veiktas trīs derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācijas:

- Akts Nr.6-11.2/16-1 par derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivāciju (27.07.2016.), smilts atradne “Vaskaris” Tukuma novads, Zentenes pagasts. Derīgo izrakteņu ieguvējs AS “Latvijas valsts meži”, darbus veica SIA “Meliorceltnieks” pēc AS “Latvijas valsts meži” pasūtījuma;
- Akts Nr.6-11.2/16-2 par derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivāciju (27.07.2016.), smilts-grants un smilts atradne “Sēme” Tukuma novads, Sēmes pagasts. Derīgo izrakteņu ieguvējs AS “Latvijas valsts meži”, darbus veica SIA “Meliorceltnieks” pēc AS “Latvijas valsts meži” pasūtījuma;
- Akts Nr.6-11.2/18-1 par derīgo izrakteņu ieguves vietas rekultivāciju (19.09.2018.), smilts, smilts-grants atradne “Čiekuri” Tukuma novads, Slampes pagasts. Derīgo izrakteņu ieguvējs Juris Saks, darbus veica SIA “Krauzers”.

Plānošanas dokumentam ir bijusi pozitīva ietekme uz degradētajām teritorijām, jo veikta divu teritoriju sakārtošana Tukuma novadā, kā arī perspektīvā tiek plānoti degradēto teritoriju sakārtošanas darbi. Rekultivētas trīs derīgo izrakteņu ieguves teritorijas.

6.7. Atkritumu apsaimniekošana

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Tukuma novadā līdz 27.03.2018. nodrošināja SIA „Eco Baltia vide”. No 28.03.2018. šo pakalpojumu sniedz pašvaldību dibināts uzņēmums SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “Piejūra””. Līgums ar jauno atkritumu apsaimniekotāju noslēgts uz septiņiem gadiem.

Pārskata periodā SIA “Eco Baltia vide” Tukuma novadā veica darbības atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas iepirkuma tehniskajā specifikācijā minētajām prasībām, kuras ietvaros tika nodrošināta šķirošanas infrastruktūras attīstība un pieejamības paplašināšanās.

Šobrīd atkritumu apsaimniekotājs SIA “Eco Baltia vide” ar 2019. gada 1. jūliju Tukuma pilsētā nodrošina riepu pārstrādi, atklājot riepu pārstrādes rūpnīcu ar iespēju nolietotās riepas pārstrādāt granulās.

Lai uzsāktu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanu, SIA “AAS “Piejūra”” bija nepieciešams iegādāties nepieciešamo aprīkojumu – specializētās automašīnas un konteinerus. Iepirkumu procedūru rezultātā, tika iegādātas specializētās atkritumu savākšanas mašīnas - 3 nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai un 2 dalīto atkritumu savākšanai, kā arī tika iegādāti 140 l, 180 l, 240 l un 1100 l konteineri.

Pakāpeniski tika mainīti pie klientiem esošie SIA “Eco Baltia VIDE” konteineri pret jauniem - SIA “AAS “Piejūra”” konteineriem.

Tukuma pilsētā, Dienvidu ielā 1 darbojas SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “Piejūra”” atkritumu pārkraušanas - šķirošanas stacija.

Īstenotā Eiropas Kohēzijas fonda projekta ietvaros Tukuma pārkraušanas-šķirošanas stacijā uzbūvēts stikla uzkrāšanas apcirknis, izveidots kompostēšanas laukums un ierīkotas Eiropas Savienības prasībām atbilstošas inženierkomunikācijas. Lai sekmētu atkritumu šķirošanu, uzstādīta šķirošanas līnija, kas paredzēta vieglā iepakojuma šķirošanai un tehniskā iekārta nešķirotu sadzīves atkritumu sadalīšanai pa frakcijām.

Ar 2019. gada 11. jūliju SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “Piejūra”” struktūrvienībā – Tukuma pārkraušanas-šķirošanas stacijā (PŠS) paplašināts nododamo bīstamo atkritumu saraksts, kas atspoguļots tabulā Nr.6.7.1.

Tukuma PŠS ir izvietots katram bīstamo atkritumu veidam atbilstošs kontainers. Klienti par maksu var nodot atstrādātas motoreļļas (ūdens saturs līdz 5% no masas), eļļas filtrus, absorbējošos materiālus un luminiscentās spuldzes. Savukārt bez maksas var nodot svina akumulatorus un elektriskās vai elektroniskās iekārtas.

Zemāk redzamajā tabulā ir norādītas nodošanas izmaksas katram bīstamo atkritumu veidam.

Bīstamo atkritumu nodošana Tukuma PŠS

Tabula Nr.6.7.1.

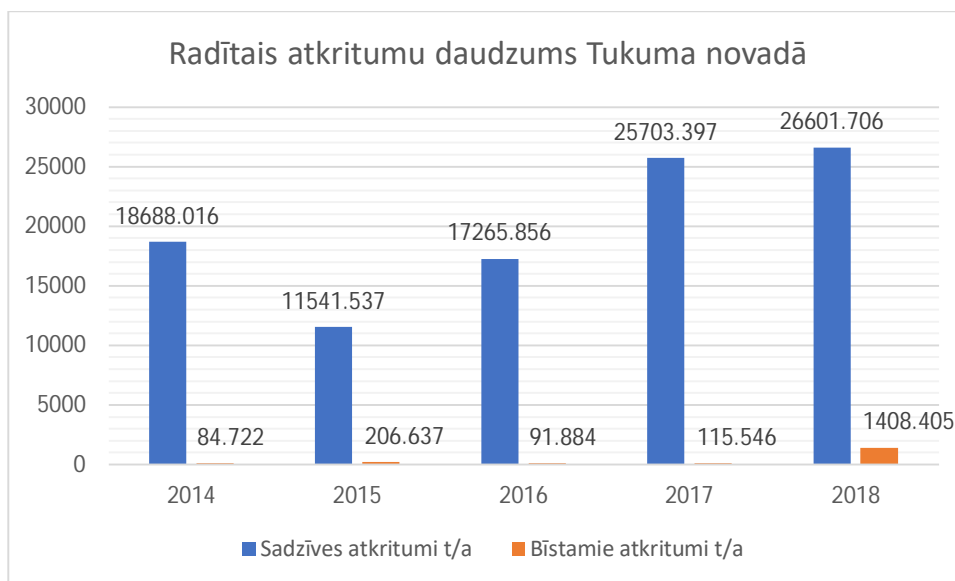
Atkritumu nosaukums	Atkritumu klase	Mērvienība	Nodošanas izmaksas, EUR (ar PVN)
Atstrādātas motoreļļas (ūdens saturs līdz 5% no masas)	130208	kg	0,22
Eļļas filtri	160107	kg	0,22
Absorbējošie materiāli	150202	kg	0,61
Luminiscentās spuldzes	200121	gab.	0,25
Svina akumulatori	160601	kg	00,00
Elektropreces	200136	kg	00,00

Bīstamie atkritumi tiek atbilstoši uzglabāti, atdalot no pārējiem atkritumu veidiem. Nepareiza bīstamo atkritumu uzglabāšana un apsaimniekošana var kaitēt cilvēka veselībai, drošībai, kā arī, radīt negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi.

Sadzīves atkritumi no Tukuma novada tiek nogādāti cieto sadzīves atkritumu poligonā “Janvāri”. Tukuma novadā uz 2019. gada augustu ir pieejami 118 stikla un 140 PET dalītās atkritumu savākšanas punkti¹¹, ko apsaimnieko SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “Piejūra””. Salīdzinot ar Plānošanas perioda sākumu, ievērojami palielinājies šo punktu skaits, iepriekš Tukuma novadā bija 81 dalīto atkritumu vākšanas punkts.

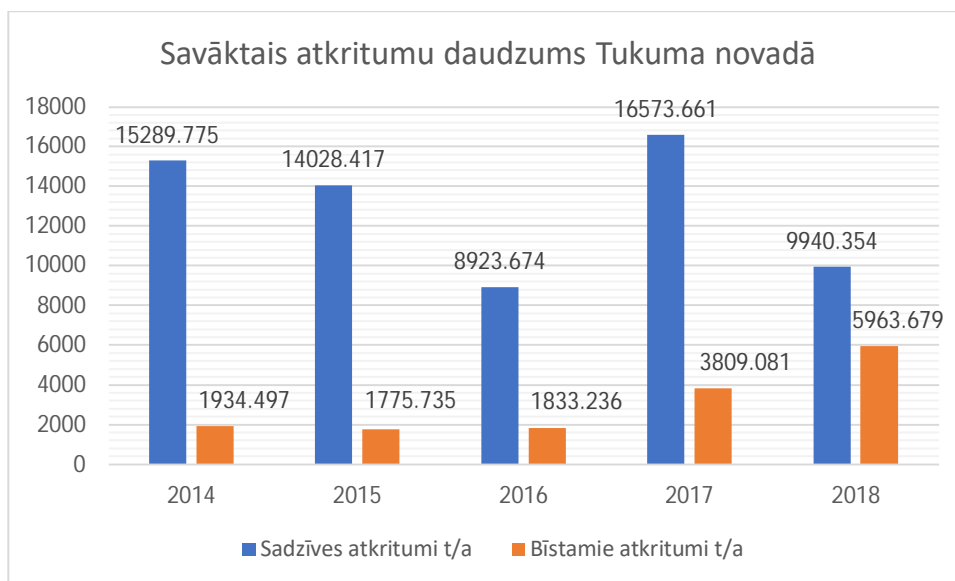
Attēlā Nr.6.7.1. sniegts radīto atkritumu daudzuma izmaiņas Tukuma novadā laika posmā no 2014. – 2018. gadam.

¹¹<https://www.google.lv/maps/@56.9689373,23.1227306,12.25z/data=!4m2!6m1!1s11Yy7C0VrevTYLcErNaFidRaskng?authuser=1>

Attēls Nr.6.7.1. **Radītais atkritumu daudzums Tukuma novadā** (Avots: LVĢMC)

Kā redzams attēlā Nr.6.7.1., sākot ar 2015. gadu vērojama tendence atkritumu daudzuma pieaugumam, tas attiecināms gan uz sadzīves, gan bīstamajiem atkritumiem. Attēlā Nr.6.7.2. sniegti savākto atkritumu daudzumi Tukuma novadā, laika posmā no 2014. – 2018. gadam ieskaitot.

Attēls Nr.6.7.2. **Savāktais atkritumu daudzums Tukuma novadā** (Avots: LVĢMC)

Veikto pasākumu rezultātā ar katru gadu pieaug savākto bīstamo atkritumu daudzums Tukuma novadā, kas liecina par būtiskiem uzlabojumiem un to, ka atkritumi nenonāk vidē, līdz ar to radot pozitīvu ietekmi uz apkārtējo vidi. Savākto sadzīves atkritumu daudzums ir mainīgs, vērtējot, piemēram, gada griezumā – rudenī ir lielāks bioloģisko atkritumu daudzums (lapas, zāle u.tml.), ziemā šo atkritumu savāktais daudzums ir mazāks, vasarā novērojama tendence palielināties stikla iepakojuma apjomam. No kā izriet, ka kopējais savākto sadzīves atkritumu daudzums ir atšķirīgs, ja salīdzina tos pa gadiem. Nelielu daļu (~5%) no savākto atkritumu daudzuma sastāda arī atkritumi no novada blakus teritorijām, jo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu maršruti ir ne tikai novada teritorijā, bet arī tam pieguļošajās teritorijās. Līdz ar to pilnīgi viennozīmīgi

nevar apgalvot, ka attēlā Nr.6.7.2. norādītais atkritumu daudzums ir savākts Tukuma novadā. Lielo datu mainības atšķirība varētu būt izskaidrojama arī ar neprecīzām statistikas atkritumu datu atskaitēm. Jāpiemin tas, ka pie savākto atkritumu daudzuma var nākt klāt arī iepriekšējos gados radīto atkritumu daudzums, ne tikai attiecīgā gada ietvaros radītais. Piemēram, bīstamie atkritumi var tikt uzglabāti ilgāk nekā gadu un nodoti pēc garāka laika posma.

Kopumā atkritumu saimniecība Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā attīstījies un atstājusi būtisku pozitīvu ietekmi uz vidi. Iedzīvotājiem, kā vieniem no atkritumu radītājiem, veidojas izpratne, kāpēc ir svarīgi samazināt atkritumu daudzumu jau to rašanās avotā, škirot atkritumus, izvēlēties dabai draudzīgākas preces, iepakojums, pēc iespējas paildzināt produktu dzīves ciklu, ne uzreiz tos izmest u.tml. Arī atkritumu apsaimniekotāji attīsta iedzīvotājiem piemērotu infrastruktūru un pakalpojumus, lai veidotu efektīvu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, kurā dalību ņem iedzīvotāji, atkritumu apsaimniekotājs un pašvaldība.

6.8. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Pārskata periodā nav mainījies Tukuma novadā esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dabas objektu un mikroliegumu skaits vai to statuss.

Tukuma novadā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: NP Ķemeru nacionālais parks, DL Riesta-Džūkstenes purvs, DL Tumes meži, DP Engures ezers, DEN Jaunmoku aleja, DEN Vecmoku alejas, Tukuma "Lauksargu" dendroloģiskie stādījumi, dendroloģiskie stādījumi "Vāgnera dārzs".

Pārskata periodā nav izstrādāti jauni ĪADT dabas aizsardzības plāni.

Stājušies spēkā 2016. gada 6. septembra MK noteikumi Nr. 601 "Ķemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

Plānošanas perioda laikā ir realizēta daļa no LIVE+ projekta "Hydroplan" (Ķemeru nacionālā parka hidroloģiskā režīma atjaunošana) Ķemeru nacionālā parka teritorijā, Džūkstes pagastā. Galvenais projekta mērķis ir izstrādāt hidroloģiskā režīma atjaunošanas programmu un veikt hidroloģiskā režīma atjaunošanas darbus trīs dažādās ekosistēmās, lai novērstu mainītos hidroloģiskos apstākļus un atjaunotu dabiskus vai daļēji dabiskus hidroloģiskos apstākļus:

a) purvaino mežu un melnalkšņu staignāju mežu biotopos – Ķemeru tīreļa rietumu daļai pieguļošajos purvainajos mežos;

b) augstā purva biotopos – Zaļajā purvā;

c) palieņu pļavās – Skudrupītes palienē un Melnragu pļavās.

Nav konstatēts, ka plānošanas dokumenta īstenošana būtu radījusi negatīvu ietekmi uz ĪADT. "Hydroplan" projekta realizācija uzlabos Ķemeru nacionālā parka hidroloģiskā režīma atjaunošanos, atjaunojot dabiskus vai daļēji dabiskus hidroloģiskos apstākļus.

6.9. Ainavas izmaiņas

Tukuma novadā dominē mozaikveida ainavas, kombinējot lauksaimniecības, meža, pļavu, purvu, urbānās, upju, kā arī transporta koridoru ainavas.

Plānojot un uzsākot kādu jaunu saimnieciskās darbības veidu novada teritorijā, tiek ņemts vērā Tukuma novada teritorijas plānojumā noteiktais, atbilstoši teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.

2018. gada janvārī ir uzsākta *Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumu izstrāde*. Iepriekšējie grozījumi tika veikti 2015. gadā, un 2018. gadā turpinājās kopš 2015. gada 9. decembra plānojuma un tajā ietvertu apbūves noteikumu īstenošana, realizējot būvniecības ieceres Tukuma novadā un pilsētā. Sakarā ar to, ka 2018. gadā tika uzsākta novada plānojuma grozījumu izstrāde, nav bijusi nepieciešamība izstrādāt lokālpilnojamu ne pēc pašvaldības, ne arī kādas citas juridiskas vai fiziskas personas ierosinājuma. Viens uzsāktais lokālpilnojums par Sēmes ciema robežu paplašināšanu tika apturēts, pamatojoties uz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ierosinājumu. 2018. gada 1. oktobrī SIA "Reģionālie projekti" iesniedza Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumu 1.0 redakciju. Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam grozījumu pilnveidotā redakcija (2.0) no 2019. gada 10. jūnija līdz 2019. gada 8. jūlijam tika nodota publiskajai apspriešanai, sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika rīkota 2019. gada 2. jūlijā.

Plānošanas dokumentu īstenošanas laikā Tukuma novada teritorijā nav veikta detālpilnojumu izstrāde.

Plānošanas dokumenta pārskata periodā ar katru gadu (īpaši pēdējo trīs gadu laikā) pieaug izsniegto būvatļauju skaits (2015. gadā 3 būvatļaujas, 2016. gadā 40 būvatļaujas, 2017. gadā 43 būvatļaujas un 2018. gadā 47 būvatļaujas – Būvniecības informācijas sistēmas dati¹²).

Novada teritorijā neatrodas un nav veidojušies jauni paaugstināta riska objekti, kuriem būtu nepieciešams izstrādāt Rūpniecisko avāriju novēršanas programmu vai Drošības pārskatu, Civilās aizsardzības plānu.

Pārskata periodā, saskaņā ar Valsts Zemes dienesta publiskoto informāciju¹³, nedaudz mainījušās zemes lietošanas veida teritoriju platības (palielinājušās – mežs, ūdens objektu zeme, zeme zem ēkām un pagaliem, zeme zem ceļiem, pārējās zemes; samazinājušās – lauksaimniecībā izmantojama zeme, krūmājs, purvs). Kopumā Tukuma novadā ir palielinājusies kopējā zemes platība un zemes vienību skaits, skatīt tabulu Nr.6.9.1. un 6.9.2. Dati par zemes lietošanas veidu pieejami no 2009. gada līdz 2017. gadam. Kopš 2018. gada Zemes pārskati vairs netiek sagatavoti.

Zemes lietojuma veids

Tabula Nr.6.9.1.

Nr.p.k.	Zemes lietošanas veids	Platība (ha) Uz 01.01.2014.	Platība (ha) Uz 01.01.2018.
1.	Lauksaimniecībā izmantojama zeme	56 524.9	55 844.8
2.	Mežs	43 594.9	44 236.9
3.	Krūmājs	1 317.6	1 245.7
4.	Purvs	3 021.6	3 010.7
5.	Ūdens objektu zeme	2 359.2	2 431.5

¹²https://bis.gov.lv/bisp/lv/planned_constructions

¹³<https://www.vzd.gov.lv/lv/parskati-un-statistika/tematiskie-parskati/zemes-parskati/>

Nr.p.k.	Zemes lietošanas veids	Platība (ha) Uz 01.01.2014.	Platība (ha) Uz 01.01.2018.
6.	Zeme zem ēkām un pagalmiem	2 122.7	2 125.6
7.	Zeme zem ceļiem	2 509.4	2 552.6
8.	Pārējās zemes	7 704.7	7 777.5
Kopējā zemes platība		119 155.0	119 225.3
Zemes vienību skaits		14 572	14 771

Avots: Valsts zemes dienests

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa

Tabula Nr.6.9.2.

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Uz 01.01.2014.		Uz 01.01.2018.	
	Zemes vienību skaits	Kopplatība (ha)	Zemes vienību skaits	Kopplatība (ha)
Lauksaimniecības zeme	8058	76706.9	8069	75507.3
Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu	736	36422.4	887	37735.8
Ūdens objektu zeme	41	909.6	42	919.5
Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	28	563.2	27	565.1
Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	274	778.5	268	687.3
Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	3033	548.3	3044	544.5
Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	596	221.3	591	212.7
Komerccarbības objektu apbūves zeme	163	104.9	174	93.7
Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	233	312.7	235	314.5
Ražošanas objektu apbūves zeme	316	426.3	333	445.6
Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	882	2023.6	896	2060.9
Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	198	132.6	201	136.5
Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis nav norādīts	14	4.7	4	1.9
Kopā:	14 572	119 155.0	14 771	119 225.3

Avots: Valsts zemes dienests

Kopējā Tukuma novada zemes platība uz 01.01.2018. ir 119 225.3 ha. Daudzviet izmaiņas nosaka precīzāki uzmērījumi, kas nereti maina zemes vienību platību. Salīdzinot Valsts Zemes dienesta pieejamos datus par zemes sadalījumu pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupām pārskata periodā secināms, ka ir pieaugusi mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu, ūdens objektu zeme, derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme, rasošanas objektu apbūves zeme, satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme, inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme. Samazinājusies ir lauksaimniecības zeme, dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme, lidvidu dzīvojamā māju apbūves zeme, daudzdzīvokļu māju apbūves zeme, komercdarbības objektu apbūves zeme un zemēm, kurām nekustamā lietošanas mērķis nav norādīts.

Kopumā joprojām Tukuma novada teritorijā dominējošais zemes lietošanas veids ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas aizņem aptuveni 46,8 % no kopējās novada teritorijas, kam seko meža zeme ar aptuveni 37,1 % no kopējās novada teritorijas. Salīdzinot ar plānošanas perioda sākumu lauksaimniecībā izmantojamā zeme samazinājusies par 0,5 %, meža zeme palielinājusies 0,4 %.

Izmaiņas zemes sadalījumā pēc īpašuma tiesību statusa Tukuma novadā attēlots tabulā Nr.6.9.3.

Zemes sadalījums pēc īpašuma tiesību statusa

Tabula Nr.6.9.3.

Tukuma novads	NĪVK IS reģistrētā platība	Zeme īpašumā	Zeme lietošanā	Pašvaldībām piekritīgā zeme	Valstij piekritīgā zeme	Rezerves zemes fonda zeme	Zeme zem publiskajiem ūdeņiem
	ha	%	%	%	%	%	%
Uz 01.01.2014.	119155.0	90.7	0.5	2.0	6.2	0.2	0.4
Uz 01.01.2018.	119225.3	91.3	0.3	1.9	5.8	0.2	0.4

Avots: Valsts Zemes dienests

Kopumā var secināt, ka pārskata periodā, plānošanas dokumenta īstenošana nav radījusi negatīvu ietekmi uz ainavu, novada dabas bagātībām, tai skaitā nav ietekmējusi īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, objektus un mikroliegumus, nav konstatēta negatīva ietekme uz to ekoloģiskajām funkcijām un integritāti. Zemes lietojuma izmaiņas radījušas ainavas izmaiņām lokāli, bet ne novada līmenī.

6.10. Derīgie izrakteņi

Tukuma novada teritorijā ir sastopami dažādi derīgie izrakteņi, kuru ieguve notiek vairāku gadu garumā. VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” uzkrāj informāciju par derīgo izrakteņu ieguves vietām, kā arī apkopo informāciju par atradnēs iegūtajiem derīgo izrakteņu daudzumiem. Tukuma novadā sastopams dolomīts, māls, saldūdens kaļķieži, smilts, grants, kūdra, sapropelis. Apsakatot datus LVĢMC mājaslapā par derīgo izrakteņu krājuma bilancēm Tukuma novadā no 2014.

gada līdz 2017. gadam (jaunāki dati nav publicēti)¹⁴, derīgo izrakteņu ieguve tikusi veikta smilts, smilts-grants, dolomīta un kūdras atradnēs.

Pārskata periodā, no 2014. – 2018. gadam ieskaitot, Tukuma novada Dome izsniegusi 16 atļaujas derīgo izrakteņu ieguvei. Visās atradnēs paredzēts veikt smilts vai smilts-grants ieguvi¹⁵. Atbilstoši VVD mājaslapā pieejamai informācijai, Tukuma novadā zemes dzīļu izmantošanas licences (derīgo izrakteņu ieguvei) laika posmā no 2015. gada novembra līdz 2018. gada beigām nav tikušas izsniegtas. Informācija par 2014. gadu nav atspoguļota.

Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā ir veiktas trīs derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācijas, skatīt monitoringa ziņojuma 6.6.apakšnodaļu.

Atbilstoši Valsts Zemes dienesta mājaslapā pieejamai informācijai par *Zemes pārskatiem* derīgo izrakteņu ieguves teritorijas (atbilstoši nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupai) palielinājušās par 1,9 ha.

LVĢMC atradņu reģistrā norādīts, ka Tukuma novadā uz 01.08.2019. ir 132 būvmateriālu izejvielu atradnes (smilts, smilts-grants, māls, saldūdens kaļķis, dolomīts), 5 kūdras atradnes un 1 sapropeļa atradne.

Informācija par atradnēm, kurās notikusi derīgo izrakteņu ieguve Plānošanas dokumenta īstenošanas laikā ir sniegta tabulā Nr.6.10.1., dati uz 02.09.2019. par 2018. gadu nav publicēti. 2014. gadā derīgo izrakteņu ieguve notikusi 19 atradnēs, 2015. gadā 23 atradnēs, 2016. gadā 21 atradnē un 2017. gadā 19 atradnēs.

Kā redzams, smilts un smilts-grants atradnēs kopējais iegūto derīgo izrakteņu daudzums no 2014. – 2016. pakāpeniski ar katru gadu pieauga, bet 2017. gadā vērojams samazinājums. Tas izskaidrojams ar derīgo izrakteņu pieprasījumu tirgū, veidojot saimnieciskās darbības neregularitāti. Kūdras un dolomīta ieguvē novērojama līdzīga tendence – ieguves apjomi mainās pa gadiem, bez pastāvīga kāpuma vai krituma derīgo izrakteņu ieguves daudzumos. Katru gadu kāda no atradnēm tiek izslēgta vai pievienota aktīvo atradņu sarakstam, kas atspoguļojas derīgo izrakteņu krājumu bilancēs. Tas saistīts ar derīgo izrakteņu ieguves licenču/atļauju termiņu beigšanos un pieprasījumu tirgū. Turpmākajā plānošanas periodā paredzama licenču/atļauju darbības atjaunošana.

Pārsvārē iegūtais derīgais materiāls (smilts, smilts-grants, dolomīts) tiek izmantots autoceļu uzturēšanai. Kūdras galvenie izmantošanas virzieni ir enerģētika, dārkopība un lauksaimniecība, kā arī citi izmantošanas veidi (medicīna – fizioterapija, celtniecība, tekstilrūpniecību).

---

¹⁴ <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-krajumu-bilance/derigo-izraktenu-krajumu-bilance?id=1472&nid=659>

¹⁵ <https://www.tukums.lv/lv/tukuma-novada-pasvaldiba/atlaujas/atlaujas-derigo-izraktenu-ieguvei>

Atradnes, kurās notikusi derīgo izrakteņu ieguve

Tabula Nr. 6.10.1.

Pagasts	Atradnes nosaukums, akceptētie krājumi (tūkst. m ³)	Krājumu izmaiņas (ieguve, zudumi, citi iemesli), tūkst. m ³				Atlikušie krājumi uz 01.01.2018., tūkst. m ³
		2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	
Pūres pagasts	MEŽMAĻI (VĪTOLI) Smilts-grants A - 2419.20	120.63	179.37	-	-	1059.14
	LIELRENČI Smilts-grants A - 77.70	0.04	-	-	1.23	76.43
	Smilts A - 192.30	0.11	-	-	-	192.19
	JAUNVELMES Smilts-grants A - 55.50	-	10.00	28.00	-	17.50
	Smilts A - 2.80	-	-	2.80	-	0.00
Zentenes pagasts	MEŽMAĻI (VĪTOLI) Smilts-grants A - 1495.60 N - 756.33	-	-	501.74	88.12	469.28 430.91
	Smilts A - 9.69	-	-	-	-	9.69
	VASKARIS Smilts A - 24.14	0.22	-	-	-	13.03
Slampes pagasts	LAMIŅI Smilts A - 229.20	-	0.47	0.04	0.24	226.72
	BĀRBELES Smilts-grants A - 195.40	0.90	8.50	2.37	4.26	168.26
Slampes pagasts	Smilts A - 2622.30	26.29	74.88	54.05	63.32	2341.11
	ČIEKURI Smilts-grants A - 23.40	-	9.00	-	-	14.40
	Smilts A - 142.50	14.86	96.26	2.69	-	28.69
	EFEJAS Smilts-grants A - 139.80	6.82	-	2.21	-	67.97
	Smilts A - 1766.80	63.69	10.82	18.79	-	1029.37
	KAŽOKI - 1992.g.					

Pagasts	Atradnes nosaukums, akceptētie krājumi (tūkst. m ³)	Krājumu izmaiņas (ieguve, zudumi, citi iemesli), tūkst. m ³				Atlikušie krājumi uz 01.01.2018., tūkst. m ³
		2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	
Tumes pagasts	Smilts-grants A - 224.01 N - 17.00	12.59 17.00	- -	- -	- -	259.01 17.00
	Smilts A - 3290.20 N - 132.66	54.29 21.34	- 47.81	86.00 -	51.54 -	2834.16 152.10
	SKABĀRŽI Smilts-grants A - 74.30	-	-	-	-	60.72
	Smilts A - 1723.00	102.51	96.14	69.06	42.34	1173.39
	SPIRGUS Smilts-grants A - 64.80	0.16	12.95	6.46	10.72	20.37
	Smilts A - 12.00	0.26	0.54	3.87	-	0.15
	ZIEDAINES Smilts-grants A - 147.84	-	-	-	-	147.84
	Smilts A - 1049.35	-	0.97	0.03	0.02	1048.33
	JAUNKRIPŠAS Smilts-grants A - 79.40	-	-	-	-	79.40
	Smilts A - 559.30	0.05	0.03	-	-	559.22
	MEŽA PUTNIŅI Smilts-grants N - 57.10	-	-	-	-	55.57
	Smilts N - 21.70	0.25	0.09	-	-	21.36
	VILŅI Smilts-grants A - 75.90	0.50	0.10	7.62	-	67.68
	Smilts A - 10.40	-	-	-	0.09	10.31
	ZVĀRE (I iecirknis) Smilts-grants A - 2336.15	-	1.85	-	-	1261.25
Smilts A - 1037.40	4.73	3.11	18.21	15.48	948.08	
ZIEMEĻDREIMANI Smilts-grants A - 40.20	-	-	-	-	40.20	

Pagasts	Atradnes nosaukums, akceptētie krājumi (tūkst. m ³)	Krājumu izmaiņas (ieguve, zudumi, citi iemesli), tūkst. m ³				Atlikušie krājumi uz 01.01.2018., tūkst. m ³
		2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	
	Smilts A - 103.90	-	-	1.05	-	92.39
Džūkstes pagasts	MAZVIDI Smilts-grants A - 61.20	-	1.22	1.92	2.31	34.87
	Smilts A - 876.80	8.91	6.82	5.59	5.36	791.06
	LANCENIEKI Dolomīts A - 163.50	-	24.31	2.23	42.30	94.66
Degoles pagasts	PRAVIŅAS Smilts-grants A - 2794.20 N - 721.38	29.38 -	148.13 -	2.50 -	218.06 -	753.34 360.02
	Smilts A - 12.40	4.72	-	-	-	7.68
	NĪTAVA Smilts-grants A - 895.18	-	-	-	73.83	821.35
	Smilts A - 136.39	-	-	-	-	136.39
Sēmes pagasts	SMILTSBREŅČI Smilts-grants A - 35.93	-	-	-	-	35.93
	Smilts A - 148.86	18.67	12.06	-	-	66.10
	SĪĻU purvs Kūdra A - 593.00 N - 332.00	4.81 -	7.15 -	5.08 -	10.65 -	330.44 332.00
	UPĪTE Smilts-grants A - 54.10	-	-	37.72	0.64	15.74
	Smilts A - 275.10	-	0.72	47.20	3.12	224.06
Irlavas, Lestenes pagasts	LESTENES-ĒNAVAS purvs Kūdra A - 7377.20 N - 3232.00	4.72 -	7.90 -	6.56 -	9.60 -	6121.34 3232.00
	STRĒĻU-ĒGERU, Slocenes purvs Kūdra A - 687.10 N - 1758.30	- 0.06	- 0.06	0.24 -	0.17 -	657.88 1909.10
	LEJIŅAS					

Pagasts	Atradnes nosaukums, akceptētie krājumi (tūkst. m ³)	Krājumu izmaiņas (ieguve, zudumi, citi iemesli), tūkst. m ³				Atlikušie krājumi uz 01.01.2018., tūkst. m ³
		2014. gads	2015. gads	2016. gads	2017. gads	
	Smilts-grants A - 167.10	-	-	0.02	-	167.08
	Smilts A - 24.70	-	-	-	-	24.70
Lestenes pagasts	STĪVERI Smilts-grants A - 33.40	-	2.62	-	3.43	24.60
	Smilts A - 13.50	-	-	-	-	13.50
Kopā:	Smilts-grants:	171.02 (A) 17.00 (N)	373.74 (A) -	590.56 (A) -	402.6 (A) -	
	Smilts:	299.56 (A) 21.34 (N)	302.91 (A) 47.9 (N)	309.38 (A) -	181.51 (A) -	
	Dolomīts:	-	24.31 (A)	2.23 (A)	42.30 (A)	
	Kūdra:	9.53 (A) 0.06 (N)	15.05 (A) 0.06 (N)	11.88 (A) -	20.42 (A) -	

Avots: LVĢMC

Izslēgtās atradnes pārskata periodā:

- BĒRZIŅI, JĒGERI, STĪVERI, SĒME (smilts-grants un smilts atradnes) – 2014. gads;
- VASKARIS (smilts atradne), LIELRENČI (smilts-grants un smilts atradne) – 2015. gads;
- MEŽMAĻI (VĪTOLI) (smilts-grants atradne), JAUNKRIPŠAS, KAŽOKI, MEŽA PUTNIŅI, SMILTSBRENČI, STĪVERI (smilts-grants un smilts atradne) – 2016. gads;
- EFEJAS, JAUNVELMES, LEJIŅAS, ZIEMEĻDREIMAŅI, ČIEKURI (smilts-grants un smilts atradne) - 2017. gads.

7. SECINĀJUMI

1. Plānošanas dokumenta īstenošana atstājusi kopumā labvēlīgu vai neitrālu ietekmi uz vides stāvokli Tukuma novadā, tai skaitā veikti energoefektivitātes pasākumi novada teritorijas ēkās, realizēti vairāki publiskās infrastruktūras attīstības projekti, rekonstruēti ūdensvada un kanalizācijas tīkli, izbūvētas NAI, attīstījusies atkritumu saimniecības joma, nodrošinot lielāku savāktu šķirotu un nešķirotu atkritumu daudzumu, sakārtotas degradētās teritorijas, kā arī veikti citi vides stāvokli labvēlīgi ietekmējoši pasākumi.
2. Kopumā nav konstatētas būtiskas negatīvas vides stāvokļa izmaiņas.
3. Pēc plānošanas dokumentu akceptēšanas nav izstrādāta SIVN monitoringa programma, atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja izstrādātajam metodiskajam materiālam, kas definētu galvenos vides aspektus, tos raksturojošos indikatorus, kā arī izvērtētu monitoringa informācijas esamību, vai nepieciešamību veikt papildus novērojumus, kā arī informācijas apkopošanas un analīzes kārtību. Tādā veidā tiktu nodrošināts, ka atbilstoši SIVN monitoringa vajadzībām, sistemātiski tiktu apkopota informācija par vides stāvokli un tā izmaiņām.
4. Izvērtēšanai nepieciešamā informācija ir dažādu Valsts institūciju, Tukuma novada Domes struktūrvienību un pašvaldības uzņēmumu rīcībā, kā arī tā ir pieejama atšķirīgos formātos un ne vienmēr nodrošina pilnvērtīga SIVN monitoringa veikšanu.

8. REKOMENDĀCIJAS

Ņemot vērā to, ka, izvērtējot ar plānošanas dokumentiem saistītos vides aspektus un apkopojot un analizējot pieejamo informāciju par indikatoriem, kas raksturo vides stāvokli Tukuma novadā, netika konstatētas negatīvu izmaiņu tendences, un nav konstatētas iepriekš neparedzētas ietekmes uz vidi, nav nepieciešams veikt plānošanas dokumentu pilnveidošanu vai grozīšanu.

1. Ieteicams, ņemot vērā šo monitoringa ziņojumu, izstrādāt vienotu plānošanas dokumenta ieviešanas un tā SIVN monitoringa programmu Plānošanas dokumentu ieviešanas monitoringa ietvaros;
2. Izstrādājot SIVN monitoringa programmu, ieteicams izvērtēt iespēju veidot vienotu SIVN monitoringa programmu visiem novada attīstības plānošanas dokumentiem, kas nodrošinātu pilnīgāku, detalizētāku informācijas savākšanu, regulārāku tās apkopšanu un analīzi;
3. Izstrādājot SIVN monitoringa programmu, vēlams iesaistīt tās domes struktūrvienības un pašvaldības uzņēmumus, kuru iegūtā informācija tiks izmantota SIVN monitoringam, kā arī sadarboties ar valsts institūcijām, kuru pārziņā esošās datu bāzes vai veiktā monitoringa dati nepieciešami SIVN monitoringa ietvaros;
4. Rekomendējams izveidot vienotu pašvaldības vides informācijas sistēmu ar unificētām prasībām informācijas sniedzējiem;
5. Informāciju vēlams sniegt un apkopot elektroniskā veidā, vienojoties par formātu un informācijas nodošanas sistēmu, nosacījumiem, formātu un regularitāti;
6. Domes struktūrā nosakāms atbildīgais darbinieks par SIVN monitoringa datu saņemšanu, apkopšanu un analīzi.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

1. Tukuma novada Domes sniegtā informācija (atbilstoši SIVN monitoringa ziņojuma atsaucēs norādītajam);
2. Tīmekļa vietne www.tukums.lv, tai skaitā:
<https://tukums.lv/lv/tukuma-novada-pasvaldiba-1/normativie-akti/energoparvaldiba>
<https://tukums.lv/lv/157-novada-pavaldba/8982-tukuma-novada-ieviesta-energoparvaldibas-sistema>
<https://www.tukums.lv/lv/tukuma-novada-pasvaldiba/atlaujas/atlaujas-derigo-izraktenu-ieguvei>
3. SIA "Tukuma ūdens" sniegtā informācija un informācija no tīmekļa vietnes:
<http://tukumaudens.lv/index.php/dzerama-udens-kvalitate>
<http://tukumaudens.lv/index.php/strukutra/parskati>
4. VSIA "Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" publiskās atskaites (Valsts statistiskie pārskati "2-Gaiss", "2-Ūdens" un "3-Atkritumi")
http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=home_view
5. VSIA "Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni 2016. - 2021.gadam
<https://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-apsaimniekosana-upju-baseinu-apsaimniekosanas-plani-upju-baseinu-apsaimniekosanas-plani?id=1107&nid=424>
6. VSIA "Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" Derīgo izraktenū atradņu reģistrs
<https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-atradnu-registrs?id=1213&nid=488>
7. VSIA "Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs, "Pārskats par virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli 2017. gadā
https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Vide/Udens/stat_apkopojumi/udens_kvalit/VPUK_parskats_2017.pdf
8. Aktīvo un likvidēto uzņēmumu skaits sadalījumā pa Latvijas novadiem/pilsētām
https://www.lursoft.lv/lursoft_statistika/?&novads=100016261&id=516&year=2018
9. Centrālā statistikas pārvalde, Ekonomiski aktīvi uzņēmumi statistiskajos reģionos, republikas pilsētās un novados
https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/uzn/uzn_01_skaits/SRG010.px/table/tableViewLayout1/
10. SIA "Tukuma Siltums" sniegtā informācija;
11. Valsts akciju sabiedrība „Latvijas Valsts ceļi” satiksmes intensitātes dati
https://lvceli.lv/informacija-un-dati_trashed/#satiksmes-intensitate
12. Valsts zemes dienests, Zemes pārskati
<https://www.vzd.gov.lv/lv/parskati-un-statistika/tematiskie-parskati/zemes-parskati/>
13. Būvniecības informācijas sistēma https://bis.gov.lv/bisp/lv/planned_constructions
14. Veselības inspekcija, Peldūdens monitoringa <http://www.vi.gov.lv/lv/vides-veseliba/peldudens/peldudens-monitorings>
15. Valsts akciju sabiedrība „Latvijas Valsts ceļi” satiksmes intensitātes dati
<https://lvceli.lv/informacija-un-dati/#satiksmes-intensitate>
16. Likumi un MK noteikumi (minēti monitoringa ziņojuma 1. nodaļā Normatīvie akti).